

Briuselis, 2023 04 04
COM(2023) 184 final

KOMISIJOS ATASKAITA

2022 m. konkurencijos politikos ataskaita

{SWD(2023) 76 final}

1. Įžanga.....	1
2. Komisijos vaidmuo švelninant išorinių ekonominių sukrėtimų poveikį sutrikdymo metu buvo labai svarbus	2
2.1. Laikinosios pagalbos priemonių krizės sąlygomis sistemos priėmimas siekiant paremti ekonomiką po Rusijos invazijos į Ukrainą ir Skubios pagalbos energetikos sektoriui komunikato priėmimas.....	2
2.2. Laikinosios valstybės pagalbos dėl COVID sistemos, skirtos ekonomikai remti koronaviruso protrūkio sąlygomis, laipsniškas atsisakymas.....	4
2.3. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės įgyvendinimas	5
3. Užtikrinimas, kad konkurencijos taisyklės būtų tinkamos ir ateityje. Išsamios politikos darbotvarkės įgyvendinimo pažanga.....	5
3.1. Teisėkūros iniciatyvos konkurencijos politikos priemonių rinkiniui stiprinti	5
3.2. Antimonopolinių bei susijungimų taisyklių ir gairių atnaujinimas, kad jos tiktų naujiems iššūkiams.....	7
3.3. Valstybės pagalbos taisyklių ir gairių atnaujinimas, kad jos tiktų naujiems iššūkiams	12
3.4. Konkurencijos GD darbo metodų modernizavimas pagal dabartinius ir būsimus vykdymo užtikrinimo poreikius	14
4. Konkurencijos politikos vykdymo užtikrinimas prisidėjo prie pagrindinių Komisijos siekių	15
4.1. Konkurencijos politikos vykdymo užtikrinimas prisidėjo prie skaitmeninės pertvarkos ir prie bendrosios rinkos stiprinimo ir jos atsparumo didinimo.....	16
4.2. Konkurencijos politikos vykdymo užtikrinimas prisidėjo prie žaliosios pertvarkos	24
4.3. Konkurencijos politika prisidėjo prie žmonėms tarnaujančios ekonomikos kūrimo	27
5. Konkurencijos politika europiniu ir pasauliniu lygmeniu.....	29
5.1. Bendros pastangos puoselėti europinę ir pasaulinę konkurencijos kultūrą.....	29
5.2. Bendradarbiavimas visame pasaulyje konkurencijos politikos srityje.....	30

1. Įžanga

2022 m. metinę konkurencijos ataskaitą Europos Komisija (toliau – Komisija) teikia Europos Parlamentui, Europos Sąjungos Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui. Joje aprašomi svarbiausi 2022 m. ES konkurencijos politikos ir jos vykdymo užtikrinimo pokyčiai.

Europa išgyvena trikdančius ir nenuspėjamus laikus. 2022 m. pradžioje COVID-19 pandemija atslūgo, o ES ėmėsi ekonomikos gaivinimo. Pradėti įgyvendinti daugumos ES šalių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planai (toliau – EGAD) ir valstybėms narėms buvo išmokėtos pirmosios lėšos, tikslingomis investicijomis skatinančios ES atsigavimą. Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą sukėlė tiesioginių ir didelių ES ekonomikos sutrikimų ir paskatino imtis koordinuotų veiksmų, kad būtų užtikrintas pakankamas ir įperkamas energijos tiekimas, apsaugotas ekonominis ir finansinis stabilumas, aprūpinimas maistu ir apsaugoti pažeidžiami namų ūkiai ir bendrovės. Sprendžiant šiuos uždavinius, išliko įsipareigojimai vykdyti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką.

Vadovaujama Pirmininkės U. von der Leyen, Komisija pasinaudojo turimomis politikos priemonėmis, kad sukurtų ir įgyvendintų politikos priemonių rinkinį, kuriuo siekiama švelninti neigiamą Rusijos karo prieš Ukrainą poveikį visai ES ekonomikai, jos įmonėms ir gyventojams, kartu laipsniškai atsisakant ES skubių priemonių, kurių buvo imtasi kovojant su COVID-19 pandemija.

2022 m. kovo mėn. Komisija priėmė Laikinąją pagalbos priemonių krizės sąlygomis sistemą, pagal kurią valstybės narės, laikydamosi ES valstybės pagalbos taisyklių, gali remti bendroves ir sektorius, labai nukentėjusius dėl geopolitinių įvykių. Reaguodama į pasaulio energijos rinkų sutrikimus, 2022 m. gegužės mėn. Komisija priėmė planą „REPowerEU“¹ (plano projektas paskelbtas 2022 m. kovo mėn.²). Plane numatytos priemonės, kaip koreguoti ES energetikos sektorių, spręsti aukštų energijos kainų problemą ir mažinti priklausomybę nuo importuojamo iškastinio kuro. 2022 m. spalio mėn. Komisija pasiūlė naują skubių reglamentą, kuriuo siekiama sušvelninti aukštų dujų kainų poveikį ES, be kita ko, vykdant bendrą pirkimą³.

2022 m. Komisija tęsė išsamų ES konkurencijos politikos sistemos vertinimą siekdama užtikrinti, kad visos vykdymo užtikrinimo priemonės tiktų dabartiniams ir būsimiems iššūkiams⁴. Be to, priimtos naujos teisinės priemonės, papildančios konkurencijos politikos priemones.

¹ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Planas „REPowerEU“, COM(2022) 230, 2022 5 18.

² Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „REPowerEU“: bendri Europos veiksmai įperkamesnei energijai bei saugesnei ir tvaresnei energetikai užtikrinti“, COM(2022) 108, 2022 3 8.

³ Pasiūlymas dėl Tarybos reglamento dėl solidarumo didinimo geriau koordinuojant dujų pirkimą bei tarpvalstybinius dujų mainus ir nustatant patikimus lyginamuosius kainų indeksus, COM(2022) 549 *final*, 2022 10 18.

⁴ 2021 m. lapkričio 18 d. Komisijos komunikatas „Naujiems iššūkiams tinkama konkurencijos politika“, COM(2021) 713 *final*.

Skaitmeninių rinkų aktas (toliau – SRA)⁵ įsigaliojo 2022 m. lapkričio mėn. ir bus taikomas nuo 2023 m. gegužės mėn. Juo siekiama užtikrinti, kad skaitmeninės rinkos išliktų konkurencingos ir būtų nutraukti nesąžiningi bendrovių, kurios veikia kaip interneto platformų ekonomikos prieigos valdytojai, veiksmai. Be to, 2022 m. lapkričio mėn. priimtas Užsienio subsidijų reglamentas, kuris įsigalios 2023 m. Šiuo reglamentu bus užpildyta bendrosios rinkos reguliavimo spraga, nes šiuo metu ES nepriklausančių šalių vyriausybės teikiamos rinką iškraipančios subsidijos iš esmės nekontroliuojamos, o valstybių narių teikiamoms subsidijoms taikoma griežta kontrolė pagal ES valstybės pagalbos taisykles.

Pagal Bendrosios rinkos programą⁶ ir jos konkurencijos politikos komponentą teikiamas stabilus finansavimas politikos ir vykdymo užtikrinimo projektams, kuriais stiprinamas tarptautinis bendradarbiavimas ir konkurencijos politikos viešinimas.

Krizės metu kaip niekada svarbu veiksmingai užtikrinti ES konkurencijos taisyklių laikymąsi. 2022 m. Komisija toliau užtikrino ES konkurencijos taisyklių laikymąsi kovos su monopolijomis, susijungimų kontrolės ir valstybės pagalbos kontrolės srityse piliečių ir visų dydžių įmonių naudai. ES konkurencijos politika, ypač valstybės pagalbos politika, tebebuvo labai svarbus ES kompleksinio reagavimo į krizę komponentas.

2. Komisijos vaidmuo švelninant išorinių ekonominių sukrėtimų poveikį sutrikdymo metu buvo labai svarbus

2.1. Laikinosios pagalbos priemonių krizės sąlygomis sistemos priėmimas siekiant paremti ekonomiką po Rusijos invazijos į Ukrainą ir Skubios pagalbos energetikos sektoriui komunikato priėmimas

Siekdama sumažinti neigiamą socialinį ir ekonominį Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą poveikį ES, Komisija, be kitų politikos priemonių, vėl pasinaudojo valstybės pagalbos taisyklių lankstumu. Komisija priėmė Laikinąją pagalbos priemonių krizės sąlygomis sistemą⁷, suteikiančią valstybėms narėms galimybę padengti likvidumo trūkumą, su kuriuo susiduria įmonės, tiesiogiai ar netiesiogiai nukentėjusios dėl didelių ekonomikos sutrikimų, kuriuos sukėlė Rusijos agresija prieš Ukrainą ir jos tiesioginio ir netiesioginio poveikio, įskaitant Sąjungos ir jos tarptautinių partnerių nustatytas sankcijas ir atsakomąsias priemones, kurių ėmėsi Rusija. Visus metus Komisija atidžiai stebėjo ir

⁵ 2022 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/1925 dėl atvirų konkurencijai ir sąžiningų skaitmeninio sektoriaus rinkų, kuriuo iš dalies keičiamos direktyvos (ES) 2019/1937 ir (ES) 2020/1828 (Skaitmeninių rinkų aktas), OL L 265, 2022 10 12, p. 1.

⁶ 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/690, kuriuo nustatoma vidaus rinkos, įmonių, įskaitant mažąsias ir vidutines įmones, konkurencingumo, augalų, gyvūnų, maisto bei pašarų srities ir Europos statistikos programa (Bendrosios rinkos programa) ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 99/2013, (ES) Nr. 1287/2013, (ES) Nr. 254/2014 bei (ES) Nr. 652/2014, (Tekstas svarbus EEE), OL L 153, 2021 5 3, p. 1. Reglamentas taikomas atgaline data nuo 2021 m. sausio 1 d.

⁷ Komisijos komunikatas „Laikinoji valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti krizės sąlygomis reaguojant į Rusijos agresiją prieš Ukrainą, sistema“ (OL C 426, 2022 10 28, p. 1). Ši Laikinoji pagalbos priemonių krizės sąlygomis sistema pakeitė 2022 m. kovo 23 d. priimtą Laikinąją pagalbos priemonių krizės sąlygomis sistemą (OL C 131I, 2022 3 24, p. 1), su pakeitimais, padarytais 2022 m. liepos 20 d. (OL C 280, 2022 7 21, p. 1).

vertino įvykius siekdama išsiaiškinti, ar reikia papildomų laikinų valstybės pagalbos taisyklių pakeitimų.

ES turi paspartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių plėtojimą ir sparčiau atsieti energijos tiekimą nuo iškastinio kuro pagal plano „REPowerEU“ tikslus⁸. Todėl 2022 m. liepos mėn. Komisija iš dalies pakeitė Laikinąją pagalbos priemonių krizės sąlygomis sistemą, kad valstybėms narėms būtų lengviau kurti atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir pramonės dekarbonizacijos schemas. 2022 m. spalio mėn. Komisija pratęsė sistemos taikymą⁹ iki 2023 m. gruodžio 31 d. ir ją iš dalies pakeitė, kad būtų atsižvelgta į besikeičiančius valstybių narių poreikius remti ekonomiką dėl besitęsiančios Rusijos agresijos prieš Ukrainą. Šiais pakeitimais supaprastintos didėjančių energijos išlaidų kompensavimo įmonėms taisyklės, nustatytos naujos priemonės, kuriomis siekiama remti elektros energijos paklausos mažinimą, ir nustatyti pagrindiniai galimo rekapitalizavimo, ypač energetikos įmonių, principai. Be to, pagal iš dalies pakeistą Laikinąją pagalbos priemonių krizės sąlygomis sistemą buvo padidintas didžiausios pagalbos dydis mažoms pagalbos sumoms ir daugiau lankstumo suteikta garantijoms energetikos įmonėms, skirtoms jų likvidumo poreikiams tenkinti.

Dėl krizės Ukrainoje energetikos sektoriuje atsirado ypatingas paramos mokumui poreikis, visų pirma didesnis finansinių užtikrinimo priemonių poreikis prekybos veiklai energijos rinkoje. Todėl pagal Laikinąją pagalbos priemonių krizės sąlygomis sistemą nustatyta iš dalies pakeista šios rūšies paramos mokumui tvarka. Komisija pritarė Danijos, Belgijos ir Suomijos šiam konkrečiam sektoriui skirtoms schemoms¹⁰. Atsižvelgdama į Vokietijos prisiimtus įsipareigojimus, 2022 m. gruodžio mėn. Komisija patvirtino pagalbos priemones bendrovėms „Uniper“¹¹ ir „SEFE GmbH“¹², pagal kurias atliekamos kapitalo injekcijos, visų pirma siekiant padengti nuostolius, patirtus perkant dujas didesnėmis rinkos kainomis vietoje dujų, kurių Rusijos tiekėjai netiekė pagal galiojančias ilgalaikes sutartis.

2022 m. keletas valstybių narių pranešė apie bendrąsias schemas, t. y. kompleksinę paramą ekonomikos sektoriams, kuriuose įmonės patyrė neigiamą poveikį dėl karo Ukrainoje. Šios bendrosios schemas¹³ buvo patvirtintos pagal laikinąją pagalbos priemonių krizės sąlygomis sistemą,

⁸ „REPowerEU“ – tai Komisijos planas, kuriuo, atsižvelgiant į Rusijos invaziją į Ukrainą, siekiama, kad iki 2030 m. Europa taptų nepriklausoma nuo Rusijos iškastinio kuro. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Planas „REPowerEU“, COM(2022) 230, 2022 5 18.

⁹ Komisijos komunikatas „Laikinoji valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti krizės sąlygomis reaguojant į Rusijos agresiją prieš Ukrainą, sistema“, OL C 426, 2022 11 9 p. 1.

¹⁰ Byla SA.104273, *Belgium – TCF - State aid scheme in the context of the economic crisis caused by Russia's aggression against Ukraine*; byla SA.104602, *Denmark – TCF - Guarantee scheme for financial collaterals for electricity and gas companies*; byla SA.104224, *Finland – TCF - State Aid liquidity support in the energy sector*; byla SA.104267, *Finland - TCF - Subsidised loans in energy sector*.

¹¹ Byla SA.103791, *Germany – Recapitalisation of Uniper SE*. Žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_7830

¹² Byla SA.105001, *Germany – Recapitalisation of SEFE GmbH*. Žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_7828

¹³ Pavyzdžiui, Vokietija pranešė apie bendrąją schemą, kurios biudžetas siekė 11 mlrd. EUR. Vokietijos schemą sudarė valstybės garantijos paskoloms ir subsidijuojamos paskolos, užtikrinančios kapitalo likvidumą įmonėms, kurioms jo trūksta. Byla SA.102631, *Germany TCF: Umbrella schemes for guarantees on loans and subsidised loans*, OL C 337, 2022 9 2, p. 18. Ispanija pranešė apie 1,3 mlrd. EUR vertės bendrąją schemą. Ispanijos bendroji schema apėmė likvidumo paramą paskolų garantijų ir paskolų su subsidijuojamomis palūkanų normomis forma. Byla SA. 102771 *Spain TCF: Umbrella Scheme*, OL C 348, 2022 9 9, p. 9. Italija pranešė apie 1,2 mlrd. EUR vertės bendrąją schemą. Parama buvo skirta žemės ūkio, miškininkystės, žuvininkystės ir akvakultūros sektoriams, įskaitant tiesiogines dotacijas, mokesčių ar mokėjimų lengvatas, grąžintinus avansus, socialinio draudimo ir socialinės paramos įmokų sumažinimą arba atleidimą nuo jų mokėjimo. Byla SA. 102896, *Italy –*

vadovaujantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 107 straipsnio 3 dalies b punktu.

2022 m. Komisija priėmė 195 sprendimus, kuriais patvirtino 182 nacionalines priemones, apie kurias pranešė 27 valstybės narės. Bendras biudžetas, apie kurį valstybės narės pranešė Komisijai dėl tokių valstybės pagalbos priemonių, sudarė maždaug 670 mlrd. EUR. Vokietija pranešė apie maždaug 53 proc. patvirtintos pagalbos, Prancūzija – 24 proc. ir Italija – 7 proc.¹⁴, tačiau tai neatspindi išmokėtų sumų.

2.2. Laikinosios valstybės pagalbos dėl COVID sistemos, skirtos ekonomikai remti koronaviruso protrūkio sąlygomis, laipsniškas atsisakymas

Komisija toliau vertino pagalbos priemones tiesiogiai pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą, SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą, taip pat pagal laikinąją sistemą, skirtą ekonomikai remti koronaviruso protrūkio sąlygomis (toliau – Laikinoji valstybės pagalbos priemonių sistema)¹⁵. Iki 2022 m. pabaigos Komisija buvo priėmusi 217 su COVID-19 susijusių sprendimų dėl visų valstybių narių, įskaitant sprendimus pagal Laikinoją valstybės pagalbos priemonių sistemą¹⁶. Tai gerokai mažiau nei 2021 m., kai buvo priimta 1 180 su COVID-19 susijusių sprendimų.

Kadangi visuomenės sveikatos priemonės, kurių buvo imtasi dėl COVID-19 sveikatos krizės, buvo sušvelnintos, Komisija nusprendė nepratęsti Laikinosios valstybės pagalbos priemonių sistemos galiojimo po 2022 m. birželio 30 d., išskyrus paramos investicijoms ir paramos mokumui priemones, kurias leidžiama taikyti iki 2023 m. gruodžio 31 d.¹⁷ Pagal Laikinoją valstybės pagalbos priemonių sistemą iki 2023 m. birželio 30 d. leidžiama lanksčiai pereiti prie skolos priemonių, pavyzdžiui, paskolų ir garantijų, pertvarkymo ir restruktūrizavimo į kitų formų pagalbą, pavyzdžiui, tiesiogines dotacijas, taikant aiškias apsaugos priemones.

TCF – Umbrella scheme for the measures to support undertakings active in the agricultural, forestry, fishery, and aquaculture sectors in compliance with the Temporary Crisis Framework, OL C 337, 2022 9 2, p. 17.

¹⁴ Šaltinis – Konkurencijos GD vidinė duomenų bazė.

¹⁵ Komisijos komunikatas „Laikinoji valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti reaguojant į dabartinį COVID-19 protrūkį, sistema“ (OL C 91I, 2020 3 20, p. 1), su pakeitimais, padarytais Komisijos komunikatais C(2020) 2215 (OL C 112 I, 2020 4 4, p. 1), C(2020) 3156 (OL C 164, 2020 5 13, p. 3), C(2020) 4509 (OL C 218, 2020 7 2, p. 3), C(2020) 7127 (OL C 340 I, 2020 10 13, p. 1), C(2021) 564 (OL C 34, 2021 2 1, p. 6) ir C(2021) 8442 (OL C 473, 2021 11 24, p. 1).

¹⁶ Išsamus su COVID susijusių Komisijos sprendimų sąrašas pateiktas Komisijos tarnybų darbinio dokumento 1 ir 2 prieduose.

¹⁷ Komisijos komunikatas „Laikinosios valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti reaguojant į dabartinį COVID-19 protrūkį, sistemos pakeitimai“, OL C 423, 2022 11 7, p. 9.

2.3. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės įgyvendinimas

2022 m. toliau buvo įgyvendinama Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (toliau – EGADP)¹⁸, kuri yra svarbiausia iniciatyvos „NextGenerationEU“ dalis¹⁹. Ja siekiama skatinti valstybių narių sanglaudą švelninant socialinius ir ekonominius COVID-19 pandemijos padarinius ir geriau parengti ES būsimiems iššūkiams, visų pirma remiant žaliąją ir skaitmeninę pertvarkas. Dauguma EGADP lėšomis finansuojamų priemonių nėra valstybės pagalba. Daugumą tų priemonių, kurios laikomos valstybės pagalba, valstybės narės gali tiesiogiai įgyvendinti pagal bendrosios išimties reglamentą²⁰ arba *de minimis* reglamentą²¹. Tačiau buvo pranešta apie ne vieną priemonių, kurioms Komisija turėjo suteikti išankstinį leidimą. 2022 m. Komisija priėmė valstybės pagalbos sprendimus dėl beveik 80 EGADP lėšomis finansuojamų priemonių.

3. Užtikrinimas, kad konkurencijos taisyklės būtų tinkamos ir ateityje. Išsamios politikos darbotvarkės įgyvendinimo pažanga

3.1. Teisėkūros iniciatyvos konkurencijos politikos priemonių rinkiniui stiprinti

2022 m. lapkričio mėn. įsigaliojęs Skaitmeninių rinkų aktas (toliau – SRA)²² šiuo metu yra įgyvendinamas. SRA yra *ex ante* reglamentas, kuriuo siekiama skaitmeninį sektorių padaryti sąžiningesnį ir konkurencingesnį. Bendrovės, kurios laikomos prieigos valdytojais, turės laikytis iš anksto nustatytų įpareigojimų ir draudimų. Įgyvendinant SRA kartu su *ex post* ES konkurencijos taisyklių vykdymu bus sudarytos sąžiningesnės ir konkurencingesnės rinkos sąlygos įmonėms ir skaitmeninių paslaugų naudotojams bendrojoje rinkoje. Komisija, kaip pagrindinė SRA vykdytoja, glaudžiai bendradarbiaus su ES valstybių narių institucijomis. Naujosios taisyklės nedaro poveikio ES konkurencijos taisyklių ir nacionalinių konkurencijos taisyklių, taikomų vienašaliams veiksams, vykdymo užtikrinimo.

Skaitmeninių rinkų aktas²³

SRA skirtas nuolatiniams veiksams, kurie galimi skaitmeninėse rinkose. Įmonė, kuri skaitmeninėje rinkoje yra prieigos valdytojas, gali veikti kaip *de facto* privatus taisyklių kūrėjas, dėl to gali atsirasti trukdžių tarp įmonių bei tarp įmonių ir galutinių naudotojų. SRA nustatyti kriterijai, kuriais remiantis galima nustatyti prieigos valdytojus, kuriems taikomas šis reglamentas. Kai internetinė skaitmeninė

¹⁸ Žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lt/IP_22_3131.

¹⁹ Žr. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinę, kurioje apžvelgiama, kaip įgyvendinama Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (EGADP) ir nacionaliniai ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planai: https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/index.html?lang=lt

²⁰ Daugiausia 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius, OL L 187, 2014 6 26, p. 1, su pakeitimais, padarytais Komisijos reglamentu (ES) 2021/1237, OL L 270, 2021 7 29, p. 39.

²¹ Daugiausia 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai, OL L 352, 2013 12 24, p. 1.

²² 2022 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/1925 dėl atvirų konkurencijai ir sąžiningų skaitmeninio sektoriaus rinkų, kuriuo iš dalies keičiamos direktyvos (ES) 2019/1937 ir (ES) 2020/1828 (Skaitmeninių rinkų aktas), OL L 265, 2022 10 12, p. 1.

²³ SRA bus taikomas nuo 2023 m. gegužės 2 d. 2022 m. Komisija pasirengė užtikrinti SRA vykdymą, pavyzdžiui, rengė įgyvendinimo aktus, sprendimų šablonus ir nustatė vidaus procedūras, susijusias su registrų ir IT sistemų veikimu.

platforma atitiks kiekybines ribas, ji bus laikoma prieigos valdytoju. Kiekybiniai kriterijai yra, pavyzdžiui, metinis aktyvių įmonės naudotojų skaičius ir mėnesinis aktyvių galutinių naudotojų skaičius. Įmonės, viršijančios reglamente nustatytas ribas, laikomos prieigos valdytojais, kurie yra įsitvirtinę rinkoje. Todėl tokios įmonės paprastai gali daryti neigiamą įtaką rinkos dinamikai. Atlikdama kokybinius vertinimus, Komisija galės individualiai skirti prieigos valdytojus. Paskirti prieigos valdytojai turės laikytis suderintų taisyklių, kuriomis siekiama užtikrinti, kad pagrindinių platformų paslaugų rinkose vyktų konkurencija ir būtų ribojamas nesąžiningas elgesys. Už galimą įpareigojimų nevykdymą gali būti skiriamos baudos, sudarančios iki 10 proc. įmonės pasaulinės apyvartos. Be to, nuolat reikalavimų nesilaikančioms įmonėms gali būti taikomos proporcingos elgesio arba struktūrinės taisomosios priemonės.

2022 m. lapkričio mėn. Europos Parlamentas ir Taryba priėmė reglamentą dėl užsienio subsidijų, iškraipančių vidaus rinką²⁴. Šiuo reglamentu užpildoma reguliavimo spraga, nes juo sprendžiama užsienio subsidijų, kurios iškraipo konkurenciją bendrojoje rinkoje, problema. Komisija netrukus galės tirti ir, prireikus, ištaisyti iškreipiamąjį tokios užsienio valstybės paramos poveikį. Reglamente numatytos trys priemonės: i) apie siūlomas koncentracijas, kai bent vienos iš susijungiančių įmonių, bendrosios įmonės arba įsigytos įmonės apyvarta ES sudaro ne mažiau kaip 500 mln. EUR, o užsienio finansinis įnašas viršija 50 mln. EUR, turės būti pranešta Komisijai, ii) apie pasiūlymus, gautus per ES viešųjų pirkimų procedūras ir susijusius su užsienio finansiniais įnašais, kai viešojo pirkimo vertė sudaro ne mažiau kaip 250 mln. EUR, turės būti pranešta Komisijai ir iii) Komisijai bus suteikti įgaliojimai *ex officio* tirti kitas rinkos situacijas. Komisija turės išimtinę kompetenciją užtikrinti šio reglamento vykdymą. Jeigu neigiamas užsienio subsidijos poveikis bus didesnis už jos teigiamą poveikį, Komisija turės teisę nustatyti kompensacines priemones arba priimti įsipareigojimus, kuriais iškraipymas būtų pašalintas. Prie tokių priemonių ir įsipareigojimų gali būti priskiriamos įvairios struktūrinės arba elgesio taisomosios priemonės, pavyzdžiui, tam tikro turto pardavimas arba tam tikros elgsenos rinkoje uždraudimas. Komisija taip pat bus įgaliota uždrausti subsidijuojamą koncentraciją arba uždrausti sudaryti viešojo pirkimo sutartį su subsidijuojamu konkurso dalyviu.

Reglamentas bus taikomas nuo 2023 m. liepos 12 d., o pranešimai bus privalomi nuo 2023 m. spalio 12 d.

²⁴ 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/2560 dėl vidaus rinką iškraipančių užsienio subsidijų, OL L 330, 2022 12 23, p. 1.

Užsienio subsidijų reglamentas

3.2. Antimonopolinių bei susijungimų taisyklių ir gairių atnaujinimas, kad jos tiktų naujiems iššūkiams

Priimtas naujasis Vertikaliųjų susitarimų bendrosios išimties reglamentas ir Vertikaliųjų apribojimų gairės

SESV 101 straipsnio 1 dalimi draudžiami vertikalieji susitarimai tarp dviejų ar daugiau įmonių, veikiančių skirtingais gamybos ar platinimo grandinės lygmenimis, jei šiais susitarimais ribojama konkurencija. Tačiau pagal SESV 101 straipsnio 3 dalį tokie susitarimai yra suderinami su bendrąja rinka, jeigu jais prisidedama prie prekių gamybos ar platinimo gerinimo arba prie techninės ar ekonominės pažangos skatinimo, kartu sudarant sąlygas vartotojams sąžiningai dalytis gaunama nauda ir nepanaikinant konkurencijos. 2022 m. gegužės mėn. Komisija priėmė naująjį Vertikaliųjų susitarimų bendrosios išimties reglamentą (toliau – VSBIR)²⁵ ir naująsias Vertikaliųjų apribojimų gaires²⁶, kurios padės įmonėms įvertinti savo tiekimo ir platinimo susitarimų atitikimą ES konkurencijos taisyklėms. Naujosiose taisyklėse atsižvelgiama į rinkos pokyčius, pavyzdžiui,

²⁵ 2022 m. gegužės 10 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 2022/720 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 straipsnio 3 dalies taikymo vertikaliųjų susitarimų ir suderintų veiksmų rūšims, OL L 134, 2022 5 11, p. 4.

²⁶ Komisijos pranešimas „Vertikaliųjų apribojimų gairės“, OL C 248, 2022 6 30, p. 1.

didėjantį pardavimą internetu ir naujų dalyvių, pavyzdžiui, platformų, atsiradimą. Didesnis aiškumas ir skaidrumas gali padėti įmonėms užtikrinti atitiktį reikalavimams mažesnėmis sąnaudomis, o tai ypač naudinga mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ).

Paskelbtas horizontaliojo bendradarbiavimo susitarimų taisyklių projektas

Tam tikromis aplinkybėmis horizontalusis konkuruojančių įmonių bendradarbiavimas gali labai padidinti veiksmingumą. Pavyzdžiui, toks bendradarbiavimas gali būti naudingas vartotojams arba sumažinti sektoriaus poveikį aplinkai. Todėl Komisija tam tikrų rūšių horizontaliojo bendradarbiavimo susitarimams numato apsaugos taisykles. Siekdama užtikrinti, kad horizontaliojo bendradarbiavimo susitarimų taisyklės ir toliau atitiktų paskirtį, visų pirma siekiant spręsti skaitmeninio ir žaliosios pertvarkos uždavinius, 2022 m. kovo mėn. Komisija pradėjo konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais dėl peržiūrėtų Horizontaliųjų susitarimų bendrosios išimties reglamentų dėl mokslinių tyrimų ir plėtros ir specializacijos susitarimų projektų ir dėl peržiūrėtų Horizontaliųjų gairių projekto²⁷. Į siūlomas taisykles įtrauktos naujos gairės, kuriomis siekiama, kad bendrovėms būtų lengviau bendradarbiauti siekiant tvarumo tikslų. Siūlomose taisyklėse taip pat numatytos papildomos gairės ir teisinis tikrumas bendrovėms tokiose srityse, kaip dalijimasis duomenimis, judriojo ryšio infrastruktūros dalijimosi susitarimai ir pasiūlymų teikimo konsorciui. 2022 m. gruodžio mėn. Komisija priėmė du reglamentus, kuriais pratęsė horizontaliųjų bendrosios išimties reglamentų, taikomų mokslinių tyrimų ir plėtros bei specializacijos susitarimams, galiojimą²⁸. Bendrosios išimties reglamentai turėjo nustoti galioti 2022 m. gruodžio 31 d., o Komisija pratęsė jų galiojimą iki 2023 m. birželio 30 d.

Paskelbti Variklinių transporto priemonių bendrosios išimties reglamento ir Papildomų gairių projektai

Transporto priemonių sukuriama duomenys tampa vis svarbesniu remonto ir techninės priežiūros paslaugų teikėjų konkurencijos veiksnium. Komisija yra nustačiusi specialią vertikalinių susitarimų šiame sektoriuje tvarką²⁹, kuri šiuo metu peržiūrima. 2022 m. liepos mėn. Komisija konsultavosi su suinteresuotaisiais subjektais dėl reglamento, kuriuo pratęsiama Reglamento Nr. 461/2010 (Variklinių transporto priemonių bendrosios išimties reglamentas)³⁰ galiojimo laikotarpis, projekto, taip pat dėl komunikato, kuriuo iš dalies keičiamas Komisijos pranešimas, kuriame pateikiamos

²⁷ Viešos konsultacijos dėl peržiūrėto Horizontaliųjų susitarimų bendrosios išimties reglamento ir Horizontaliųjų apribojimų gairių projektų, vykusios nuo 2022 m. kovo 1 d. iki 2022 m. balandžio 26 d. Žr. https://competition-policy.ec.europa.eu/public-consultations/2022-hbers_en

²⁸ 2022 m. gruodžio 8 d. Komisijos reglamentas (ES) 2022/2455, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1217/2010 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 straipsnio 3 dalies taikymo tam tikrų rūšių mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros susitarimams, OL L 321, 2022 12 15, p. 1, ir 2022 m. gruodžio 8 d. Komisijos reglamentas (ES) 2022/2456, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1218/2010 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 straipsnio 3 dalies taikymo tam tikrų rūšių specializacijos susitarimams, OL L 321, 2022 12 15, p. 3.

²⁹ Variklinių transporto priemonių bendrosios išimties reglamento (toliau – VTPBIR) tvarką sudaro: i) Vertikalinių susitarimų bendrosios išimties reglamentas ir Vertikalinių apribojimų gairės ir ii) konkrečiam sektoriui taikomos bendrosios išimties nuostatos, kaip numatyta VTPBIR ir Papildomose gairėse, taikomos variklinių transporto priemonių atsarginių dalių platinimui ir remonto bei techninės priežiūros paslaugoms.

³⁰ 2010 m. gegužės 27 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 461/2010 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 straipsnio 3 dalies taikymo tam tikrų rūšių vertikaliesiems susitarimams ir suderintiems veiksams variklinių transporto priemonių sektoriuje, OL L 129, 2010 5 28, p. 52.

Papildomos gairės³¹, projekto siekdama išspręsti duomenų klausimą. Siūlomais pakeitimais bendrovėms bus suteikta aiškumo dėl Komisijos požiūrio į klausimus, susijusius su prieiga prie automobilių jutiklių sukurtų duomenų, vertinant vertikaliuosius transporto priemonių gamintojų ir jų įgaliotų tinklų susitarimus pagal ES konkurencijos taisykles. Siekiama, kad sistema galėtų dar penkerius metus iki 2028 m. gegužės 31 d. ir būtų išplėsti esami techninės informacijos, priemonių ir mokymo, būtinų remonto ir techninės priežiūros paslaugoms teikti, teikimo principai, kad jie aiškiai apimtų transporto priemonių sukuriamus duomenis.

Priimtos gairės dėl kolektyvinių sutarčių, kuriomis siekiama gerinti individualiai savarankiškai dirbančių asmenų darbo sąlygas

ES yra palyginti daug individualiai savarankiškai dirbančių asmenų ir kai kurie iš jų susiduria su sudėtingomis darbo sąlygomis. Kolektyvinės derybos gali būti veiksminga priemonė tokioms darbo sąlygoms gerinti. 2022 m. rugsėjo mėn. Komisija priėmė ES konkurencijos teisės taikymo kolektyvinėms sutartims, susijusioms su individualiai savarankiškai dirbančių asmenų darbo sąlygomis, gaires³². Jomis siekiama paaiškinti, kokiomis aplinkybėmis ES konkurencijos teisė netrukdo sudaryti kolektyvines sutartis siekiant gerinti darbo sąlygas.

Remiantis suformuota Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencija³³, gairėse aprašomi atvejai, kai individualiai savarankiškai dirbantys asmenys gali būti prilyginami darbuotojams, ir paaiškinama, kad tada jų kolektyvinėms sutartims netaikomas SESV 101 straipsnis. Tai apima ekonomiškai priklausomus individualiai savarankiškai dirbančius asmenis, asmenis, kurie dirba kartu su darbuotojais, ir asmenis, teikiančius paslaugas per skaitmenines darbo platformas. Be to, gairėse paaiškinama, kad tam tikrais atvejais, kai savarankiškai dirbantiems asmenims, kurių padėtis nėra panaši į darbuotojų padėtį, sunku daryti įtaką jų darbo sąlygoms dėl silpnos derybinės pozicijos, Komisija neprieštaraus, kad būtų sudaromos tam tikrų kategorijų kolektyvinės sutartys.

Priimtas peržiūrėtas pranešimas dėl neoficialių gairių

Siekdama suteikti įmonėms galimybę gauti neoficialias gaires dėl ES konkurencijos taisyklių taikymo naujiems ar neišspręstiems klausimams, 2022 m. spalio mėn. Komisija priėmė peržiūrėtą pranešimą dėl neoficialių gairių³⁴. Tai dar vienas svarbus žingsnis siekiant didesnio skaidrumo ir lengvesnio reikalavimų laikymosi įmonėms, kurios nori įsitikinti, kad laikosi konkurencijos taisyklių.

³¹ Komisijos pranešimas „Papildomos gairės dėl vertikaliųjų apribojimų variklinių transporto priemonių pardavimo ir remonto, taip pat variklinių transporto priemonių atsarginių dalių platinimo susitarimuose“, OL C 138, 2010 5 28, p. 16.

³² Komisijos komunikatas „Sąjungos konkurencijos teisės taikymo kolektyvinėms sutartims, susijusioms su individualiai savarankiškai dirbančių asmenų darbo sąlygomis, gairės“, OL C 374, 2022 9 30, p. 2.

³³ 2014 m. gruodžio 4 d. Teisingumo Teismo sprendimas *FNV Kunsten Informatie en Media / Staat der Nederlanden*, C-413/13, EU:C:2014:2411; 1999 m. gruodžio 21 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Albany International BV / Stichting Bedrijfspensioenfonds Textielindustrie*, C-67/96, EU:C:1999:430.

³⁴ 2022 m. spalio 3 d. Komisijos pranešimas dėl neoficialių gairių, kurios teikiamos dėl atskirais atvejais kylančių naujų ar neišspręstų klausimų dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 ir 102 straipsnių (rekomendaciniai raštai), SWD(2022) 326, 2022 10 3. Žr. https://competition-policy.ec.europa.eu/system/files/2022-10/coronavirus_informal_guidance_notice_antitrust_2022.pdf

Paskelbtas Pranešimo dėl rinkos apibrėžimo projektas

2022 m. lapkričio mėn. Komisija paskelbė peržiūrėto Pranešimo dėl rinkos apibrėžimo projektą viešoms konsultacijoms³⁵. Peržiūrėto Pranešimo dėl rinkos apibrėžimo projektas parengtas remiantis 2021 m. liepos mėn. paskelbtomis vertinimo išvadomis. Peržiūrėto pranešimo projektas parengtas atliktus nuodugnią peržiūrą, kuri buvo pradėta 2020 m. balandžio mėn. Projektu atnaujinamas šiuo metu galiojantis 1997 m. pranešimas, atsižvelgiant į reikšmingus per pastaruosius metus įvykusius pokyčius, visų pirma skaitmeninimą ir naujus prekių ir paslaugų siūlymo būdus, taip pat atsižvelgiant į susietą ir globalizuotą komercinių mainų pobūdį. Remdamasi per konsultacijas surinktais įrodymais, Komisija peržiūrės ir baigs rengti projektą, kad 2023 m. galėtų priimti naują Pranešimą dėl rinkos apibrėžimo.

Paskelbti Susijungimų įgyvendinimo reglamento ir peržiūrėto Pranešimo dėl supaprastintos procedūros projektai

Atlikus ES susijungimų kontrolės procedūrinių ir jurisdikcinių aspektų vertinimą³⁶ nustatyta, kad 2013 m. supaprastinimo dokumentų rinkinys³⁷ buvo veiksmingas, nes supaprastintos procedūros buvo dažniau taikomos neprobleminiams susijungimams ir buvo sumažinta administracinė našta tiek įmonėms, tiek Komisijai. Iš vertinimo rezultatų matyti, kad verta apsvarstyti galimybę toliau tikslingai vykdyti ES susijungimų kontrolę, išplečiant ir patikslinant Pranešimo dėl supaprastintos procedūros³⁸ taikymo sritį ir peržiūrint Susijungimų įgyvendinimo reglamentą³⁹, kad būtų dar labiau sumažinta administracinė našta tiek įmonėms, tiek Komisijai. Atlikusi vertinimą, 2022 m. gegužės mėn. Komisija pradėjo viešas konsultacijas dėl peržiūrėto pranešimo ir Susijungimų įgyvendinimo reglamento⁴⁰. 2022 m. spalio 28 d. Komisijos Reglamentavimo patikros valdyba priėmė teigiamą nuomonę dėl poveikio vertinimo ataskaitos. Priėmus peržiūrėtus įgyvendinimo reglamentą ir pranešimą, bus sudarytos sąlygos dar labiau supaprastinti procedūras nustačius naujas supaprastintų bylų kategorijas, racionalizuojant Komisijos susijungimų procedūras ir nustatant, kad apie susijungimo sandorius turi būti pranešama elektroniniu būdu.

³⁵ Žr. Europos Komisijos komunikatą, Komisijos pranešimo dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo Sąjungos konkurencijos teisės tikslams projektą. Žr. https://competition-policy.ec.europa.eu/public-consultations/2022-market-definition-notice_en

³⁶ Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „Executive summary of the evaluation of procedural and jurisdictional aspects of EU merger control of 26 March 2021“, SWD(2021) 66, 2021 3 26. Žr. https://competition-policy.ec.europa.eu/system/files/2021-04/SWD_findings_of_evaluation_summary.pdf

³⁷ 2013 m. gruodžio 5 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 1269/2013, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 802/2004, įgyvendinantis Tarybos reglamentą (EB) Nr. 139/2004 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės, OL L 336, 2013 12 14, p. 1.

³⁸ Komisijos pranešimas dėl supaprastintos tam tikrų koncentracijų nagrinėjimo pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 139/2004 procedūros, OL C 366, 2013 12 14, p. 5.

³⁹ 2013 m. gruodžio 5 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 1269/2013, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 802/2004, įgyvendinantis Tarybos reglamentą (EB) Nr. 139/2004 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės, OL L 336, 2013 12 14, p. 1.

⁴⁰ Viešos konsultacijos dėl tolesnio susijungimų kontrolės ES procedūrų supaprastinimo, vykusios nuo 2022 m. gegužės 6 d. iki 2022 m. birželio 3 d. Žr. https://competition-policy.ec.europa.eu/public-consultations/2022-merger-simplification_en

Naujų gairių dėl susitarimų dėl tvaraus ūkininkavimo rengimas

Pertvarkant 2023–2027 m. bendrąją žemės ūkio politiką (BŽŪP), į SESV 101 straipsnį įtraukta nauja išimtis⁴¹, pagal kurią ūkininkams ir kitiems žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinės veiklos vykdytojams leidžiama susitarti dėl tam tikrų kainų, produkcijos ir kitų konkurencijos elementų apribojimų, jei šie apribojimai yra būtini siekiant laikytis tvarumo standartų, viršijančių galiojančiuose ES ir nacionalinės teisės aktuose nustatytus privalomuosius standartus. Ši galimybė susijusi su tam tikrais aplinkosaugos, sveikatos ar gyvūnų gerovės standartais. 2022 m. Komisija surengė viešas konsultacijas⁴², siekdama parengti gairių projektą, kuriame būtų paaiškinta ši išimtis. Siekiama, kad gairės būtų parengtos iki 2023 m. gruodžio mėn. pabaigos.

Buvo tęsiamas Konsorcių bendrosios išimties reglamento vertinimas

Pagal Konsorcių bendrosios išimties reglamentą (toliau – KBIR)⁴³ tam tikromis sąlygomis linijinės laivybės bendrovėms (dar vadinamoms vežėjais) leidžiama bendradarbiauti ir teikti bendras paslaugas. Kadangi 2024 m. balandžio 25 d. baigiasi KBIR galiojimas, Komisija pradėjo vertinimą siekdama nustatyti, ar reglamentas vis dar atitinka paskirtį. Vertinimas padės Komisijai priimti sprendimą, ar toliau pratęsti KBIR galiojimą, pratęsti jo galiojimą su pakeitimais, ar jį panaikinti.

Pradėtas Reglamento Nr. 1/2003 vertinimas

Reglamentu Nr. 1/2003⁴⁴ ir jo įgyvendinimo aktu, t. y. Reglamentu Nr. 773/2004⁴⁵, nustatyta procedūrinė sistema, kuria siekiama užtikrinti veiksmingą ir vienodą SESV 101 ir 102 straipsnių taikymą ES. Ilgainiui atsirado naujų konkurencijos taisyklių laikymosi užtikrinimo problemų, pavyzdžiui, dėl ekonomikos skaitmeninimo ir vis sudėtingesnių antimonopolinių tyrimų. 2022 m. birželio mėn. Komisija paskelbė pradedanti viešas konsultacijas, kuriomis siekiama gauti atsiliepimų apie tai, kaip reglamentai veikė nuo jų įsigaliojimo⁴⁶. Konsultacijų tikslas – surinkti įrodymus ir nuomones apie antimonopoliniuose tyrimuose taikomas procedūras.

⁴¹ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007, OL L 347, 2013 12 20, p. 671, 210a straipsnis.

⁴² Viešos konsultacijos dėl susitarimų dėl tvaraus ūkininkavimo. Nuo antimonopolinių taisyklių nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo gairių, vykusios nuo 2022 m. vasario 28 d. iki 2022 m. gegužės 23 d. Žr. https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13305-Sustainability-agreements-in-agriculture-guidelines-on-antitrust-derogation_lt

⁴³ 2009 m. rugsėjo 28 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 906/2009 dėl Sutarties 81 straipsnio 3 dalies taikymo linijinės laivybės bendrovių (konsorcių) tam tikrų rūšių susitarimams, sprendimams ir suderintiems veiksams, OL L 256, 2009 9 29, p. 31.

⁴⁴ 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo (Tekstas svarbus EEE), OL L 1, 2003 1 4, p. 1.

⁴⁵ 2004 m. balandžio 7 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 773/2004 dėl bylų nagrinėjimo Komisijoje pagal Sutarties 81 ir 82 straipsnius tvarkos, OL L 123, 2004 4 27, p. 18.

⁴⁶ Viešos konsultacijos dėl ES antimonopolinių procedūrinių taisyklių – vertinimas, vykusios nuo 2022 m. birželio 30 d. iki 2022 m. spalio 6 d. Žr. https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13431-ES-antimonopoliniu-proceduriniu-taisykliu-ivertinimas_lt

3.3. Valstybės pagalbos taisyklių ir gairių atnaujinimas, kad jos tiktų naujiems iššūkiams

Isigaliojo Valstybės pagalbos klimato ir aplinkos apsaugai ir energetikai gairės

Pagalbos klimato ir aplinkos apsaugai ir energetikai gairės (toliau – PKAAEG)⁴⁷ priimtos ir pradėtos taikyti 2022 m. sausio mėn. Jos pakeitė anksčiau taikytas Pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gaires⁴⁸ siekiant, kad sistema būtų suderinta su ES tikslais, nustatytais Komunikate dėl Europos žaliuojo kurso, ir 2030 ir 2050 m. klimato ir energetikos tikslais. Pagal PKAAEG⁴⁹ valstybėms narėms leidžiama remti veiksmus, susijusius su dekarbonizacija, žiedine ekonomika, biologine įvairove, netaršiu arba nulinės taršos judumu ir energijos vartojimo efektyvumu.

Peržiūrėta Valstybės pagalbos moksliniams tyrimams, technologinei plėtrai ir inovacijoms sistema

Komisija remia spartų pažangiausių ir proveržio technologijų kūrimą ir diegimą, nes jomis palengvinama ES ekonomikos žalioji ir skaitmeninė pertvarka, kartu prisidedant prie naujosios Europos inovacijų darbotvarkės⁵⁰ įgyvendinimo. 2022 m. spalio mėn. Komisija priėmė peržiūrėtą Komunikatą dėl valstybės pagalbos moksliniams tyrimams, technologinei plėtrai ir inovacijoms taisyklių⁵¹, kuriame nustatytos taisyklės, pagal kurias valstybės narės gali teikti valstybės pagalbą bendrovėms mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir inovacijų veiklai.

Priimtos valstybės pagalbos žemės ūkio ir miškininkystės sektoriams ir kaimo vietovėms taisyklės, tinkamos žaliajai pertvarkai

2022 m. daugiausia dėmesio skirdama valstybės pagalbos taisyklių suderinimui su dabartiniais ES strateginiais prioritetais, visų pirma bendros žemės ūkio politikos strateginiais planais⁵², Europos žaliuoju kursu ir strategija „Nuo ūkio iki stalo“, Komisija priėmė naują valstybės pagalbos žemės ūkio ir miškininkystės sektoriams ir kaimo vietovėms taisyklių rinkinį – Valstybės pagalbos žemės ūkio ir miškininkystės sektoriams ir kaimo vietovėms gaires ir Žemės ūkio bendrosios išimties reglamentą. 2022 m. sausio mėn. Komisija pradėjo viešas konsultacijas dėl siūlomos taisyklių peržiūros, kurios vyko iki 2022 m. kovo mėn. Atlikus siūlomą peržiūrą, valstybėms narėms būtų galima lengviau ir greičiau teikti finansavimą žemės ūkio ir miškininkystės sektoriams ir kaimo vietovėms, nesukeliant nepagrįstų konkurencijos iškraipymų bendrojoje rinkoje.

⁴⁷ Komisijos komunikatas „Valstybės pagalbos klimato ir aplinkos apsaugai ir energetikai gairės, OL C 80, 2022 2 18, p. 1.

⁴⁸ Komisijos komunikatas 2014–2020 m. valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gairės, OL C 200, 2014 6 28, p. 1.

⁴⁹ Komisijos komunikatas „Valstybės pagalbos klimato ir aplinkos apsaugai ir energetikai gairės, OL C 80, 2022 2 18, p. 1.

⁵⁰ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Naujoji Europos inovacijų darbotvarkė“, COM(2022) 332, 2022 7 5.

⁵¹ Komisijos komunikatas „Valstybės pagalbos moksliniams tyrimams, technologinei plėtrai ir inovacijoms sistema“, OL C 7388, 2022 10 19, p. 1.

⁵² Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/2115, kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinių strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinių iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013, OL L 435, 2021 12 6, p. 1.

Valstybės pagalbos taisyklės žvejybos ir akvakultūros sektoriuose

2022 m. Komisija priėmė naują bendrosios išimties reglamentą, skirtą žvejybos ir akvakultūros sektoriams⁵³, ir paskelbė naujas Valstybės pagalbos žvejybos ir akvakultūros sektoriams gaires⁵⁴. Peržiūrotomis gairėmis siekiama užtikrinti, kad ekonominė žvejybos ir akvakultūros plėtra vyktų visapusiškai laikantis bendros žuvininkystės politikos (toliau – BŽP), visų pirma apsaugant žuvų išteklius ir aplinką. Gairėse atsižvelgiama į svarbius politikos ir reguliavimo pokyčius šiuose sektoriuose, visų pirma į reglamento, kuriuo įsteigiamas Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondas, kuris yra BŽP komponentas⁵⁵, įsigaliojimą. Galiausiai Komisija pratęsė galiojančio Žuvininkystės *de minimis* reglamento galiojimą iki 2023 m. gruodžio 31 d.⁵⁶

Buvo tęsiama Valstybės pagalbai skirto bendrojo bendrosios išimties reglamento peržiūra

Siekiant palengvinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, pratęsiamas ir peržiūrimas Bendrasis bendrosios išimties reglamentas (toliau – BBIR) dėl valstybės pagalbos⁵⁷. Šie pakeitimai papildys gairių dėl regioninės pagalbos⁵⁸, pagalbos moksliniams tyrimams, plėtrai ir inovacijoms, pagalbos rizikos finansams, pagalbos plačiajuosčio ryšio tinklų diegimui ir pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai peržiūrą. Komisija numato BBIR pakeitimus priimti 2023 m.

Komisija peržiūrėjo valstybės pagalbos taisykles, taikomas plačiajuosčio ryšio tinklams

Po viešų konsultacijų⁵⁹, 2022 m. gruodžio mėn. Komisija priėmė peržiūrėtą Komunikatą dėl valstybės pagalbos plačiajuosčio ryšio tinklams⁶⁰ (toliau – Gairės dėl plačiajuosčio ryšio). Peržiūrotose Gairėse dėl plačiajuosčio ryšio aprašyta, kaip Komisija vertins valstybės pagalbos priemones, apie kurias pranešė valstybės narės, skirtas plačiajuosčio ryšio tinklų diegimui ir naudojimui ES remti. Naujosiomis taisyklėmis prisidedama prie ES strateginių tikslų užtikrinti gigabitinį ryšį ir 5G ryšio aprėptį visiems⁶¹.

⁵³ 2022 m. gruodžio 14 d. Komisijos reglamentas (ES) 2022/2473, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba įmonėms, kurios verčiasi žvejybos ir akvakultūros produktų gamyba, perdirbimu ir prekyba, skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnius, OL L 327, 2022 12 21, p. 82.

⁵⁴ Komisijos komunikatas „Valstybės pagalbos žvejybos ir akvakultūros sektoriui tikrinimo gairės“, OL C 217, 2015 7 2, p. 1.

⁵⁵ Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1139, kuriuo nustatomas Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondas ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2017/1004, OL L 247, 2022 7 13, p. 1.

⁵⁶ 2014 m. birželio 27 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 717/2014 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai žuvininkystės ir akvakultūros sektoriuje, OL L 190, 2014 6 28, p. 45.

⁵⁷ 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius.

⁵⁸ Komisijos komunikatas „Regioninės valstybės pagalbos gairės“, OL C 153, 2021 4 29, p. 1.

⁵⁹ Komisijos komunikato „Valstybės pagalbos plačiajuosčio ryšio tinklams gairės“ projektas, 2021 11 19.

⁶⁰ Komisijos komunikatas „Valstybės pagalbos plačiajuosčio ryšio tinklams gairės“, COM(2022) 9343 *final*, 2022 12 12.

⁶¹ Žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_7595

Komisija pasiūlė taisykles, kad būtų supaprastintos valstybės pagalbos skyrimo ekologiškam transportui procedūros

2022 m. liepos mėn. Komisija priėmė pasiūlymą dėl naujo Tarybos reglamento⁶². Taryba šį reglamentą priėmė 2022 m. gruodžio mėn. Šiuo reglamentu Komisijai suteikiama galimybė priimti reglamentus, kuriais pagal SESV 93 straipsnį atleidžiama nuo reikalavimo iš anksto pranešti apie pagalbos priemones geležinkelių, vidaus vandenų ir daugiarūšiam transportui. Šia Komisijos iniciatyva siekiama supaprastinti valstybės pagalbos, skiriamos ekologiškoms transporto rūšims, pavyzdžiui, geležinkelių, vidaus vandenų ir daugiarūšiam transportui, remti, procedūras. Ji neatsiejama nuo Geležinkelių gairių peržiūros, kurią Komisija lygiagrečiai tęsė 2022 m. Tomis gairėmis siekiama skatinti pereiti nuo kelių transporto prie geležinkelių transporto ir taip prisidėti prie klimato tikslų įgyvendinimo.

Galimo Aviacijos gairių galiojimo pratęsimo planas

2022 m. liepos mėn. Komisija paskelbė veiksmų planą, kuriuo suinteresuotuosius subjektus ir kitas suinteresuotąsias šalis informavo apie galimybes nuo vieno iki trejų metų pratęsti Aviacijos gairėse⁶³ nustatytą veiklos pagalbos taisyklių taikymą. Tokiu pratęsimu būtų siekiama išvengti galimo regioninių oro uostų žlugimo dėl COVID-19 krizės poveikio, kol neatlikta išsami Aviacijos gairių peržiūra.

3.4. Konkurencijos GD darbo metodų modernizavimas pagal dabartinius ir būsimus vykdymo užtikrinimo poreikius

2022 m. Konkurencijos generalinis direktoratas toliau stengėsi didinti savo tyrimo procesų ir kitos veiklos veiksmingumą, pagal savo Skaitmeninę strategiją pasitelkdamas skaitmenines priemones. Konkurencijos GD sumažino reguliavimo našta šalims, kurios ir toliau naudojasi Sąveikiąja valstybės pagalbos ataskaitų teikimo sistema (SARI2), priemonėmis „eConfidentiality“ ir „eRFI“. Be to, Konkurencijos GD atnaujino savo platformą „eLeniency“, kad kartelių ir antimonopoliniuose procesuose dalyvaujančios bendrovės galėtų lengvai ir saugiai susipažinti su dokumentais internetu.

ES konkurencijos teisės aktų vykdymo užtikrinimą dar labiau palengvino nuolatinės investicijos į moderniausius skaitmeninius sprendimus, įskaitant bylų valdymo sistemą CASE@EC. Atsižvelgdamas į tai, kad tvarkoma informacija yra neskelbtina ir konfidenciali, Konkurencijos GD toliau atnaujino naujų ir esamų skaitmeninių sprendimų IT saugumo planus. Be to, Konkurencijos GD pradėjo taikyti papildomas saugos ir stebėsenos priemones, kad užtikrintų nuolatinį kibernetinį

⁶² Pasiūlymas dėl Tarybos reglamento dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 93, 107 ir 108 straipsnių taikymo tam tikrų kategorijų valstybės pagalbai geležinkelių, vidaus vandenų ir daugiarūšio transporto sektoriuose, COM(2022) 327 final, 2022 7 6.

⁶³ Komisijos komunikatas „Valstybės pagalbos oro uostams ir oro transporto bendrovėms gairės“, 2014 m. balandžio 4 d., OL C 99, 2014 4 4, p. 3.

saugumą ir kibernetinį atsparumą 2022 m. ir vėliau. Konkurencijos GD vidaus Skaitmeninė strategija yra įtvirtinta 2022 m. priimtoje Europos Komisijos naujos kartos skaitmeninėje strategijoje⁶⁴.

2022 m. Konkurencijos GD toliau tobulino savo skaitmenines tyrimo priemones, pasitelkdamas organizacijos duomenų rinkimo, duomenų ir mašinų mokymosi paslaugas. Specialus padalinys, atliekantis informacijos rinkimo ir tiriamąsias analizes, taip pat teikiantis IT ekspertizės pagalbą, buvo pervadintas į Duomenų analizės ir technologijų skyrių. Šis padalinys bus pavaldus vyriausiajam technologijų pareigūnui – naujai sukurta pareigybei, prižiūrimai generalinio direktoriaus. Vyriausiasis technologijų pareigūnas padės vykdyti vis labiau duomenimis grindžiamas vykdymo užtikrinimo ir rinkos stebėsenos užduotis, glaudžiai bendradarbiaudamas su daugeliu kitų Konkurencijos GD skyrių. 2022 m. gruodžio mėn. sukurtas naujas direktoratas, kuris bus atsakingas už SRA įgyvendinimą.

2022 m. Komisija, siekdama didinti ES konkurencijos politikos veiksmingumą, toliau dalyvavo įvairaus lygmens konkurencijos politikos viešinimo ir informavimo apie ją veikloje, visų pirma vykdomoji pirmininko pavaduotoja M. Vestager dalyvavo įvairiuose renginiuose ir spaudos konferencijose. Buvo organizuota speciali informavimo veikla valstybių narių lygmeniu, papildanti pranešimus spaudai, politikos santraukas, naujienlaiškius ir socialinių tinklų komunikacijos kanalus⁶⁵.

4. Konkurencijos politikos vykdymo užtikrinimas prisidėjo prie pagrindinių Komisijos siekių

ES konkurencijos politikos vykdymo užtikrinimas teikia didelę naudą vartotojams ir klientams. Konkurencijos GD vertinimu⁶⁶, dėl Komisijos antimonopolinių ir susijungimų teisės aktų vykdymo užtikrinimo 2012–2021 m. laikotarpiu klientai tiesiogiai sutaupė nuo 120 iki 210 mlrd. EUR. Antimonopolinių ir susijungimų teisės aktų vykdymo užtikrinimo priemonių tiesioginė nauda, kurią gavo klientai, per metus vidutiniškai sudarė maždaug nuo 12 iki 21 mlrd. EUR (žr. toliau pateiktą diagramą).

Be šių įverčių, bendrą naudą klientams, kurią, kaip manoma, teikia konkurencijos politikos vykdymo užtikrinimas, taip pat sudaro:

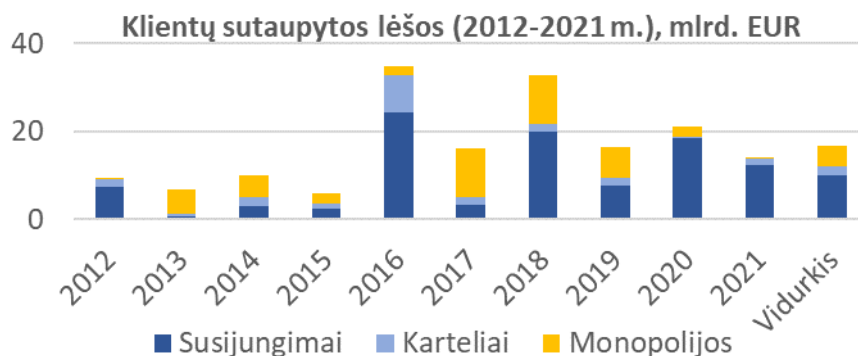
- 1) netiesioginis arba atgrasomasis poveikis dėl teisės aktų vykdymo užtikrinimo, pavyzdžiui, kai įmonės susilaiko nuo antikonkurencinio elgesio arba nesudaro antikonkurencinių susitarimų dėl susijungimo, ir
- 2) teigiamas poveikis inovacijoms ir produktų ar paslaugų kokybei.

⁶⁴ Komunikatas Komisijai „Europos Komisijos skaitmeninė strategija „Naujos kartos skaitmeninė Komisija“, Briuselis, C(2022) 4388, 2022 6 30.

⁶⁵ Žr., pavyzdžiui, „YouTube“ paskelbtą animaciją <https://youtu.be/3yOkOwvdl-Q>

⁶⁶ Žr. glaustą konkurencijos politikos apžvalgą 2022/1, „Customer savings generated by the Commission’s antitrust and merger enforcement: a 10-year perspective“. Žr. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/dbfa0d39-5350-11ed-92ed-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-273802603>

Netiesioginį atgrasomąjį poveikį sunku įvertinti. Tačiau ekonomistai sutinka, kad netiesiogiai klientų sutaupytos lėšos greičiausiai gerokai viršija jų tiesiogiai sutaupytas lėšas. Neseniai atlikus konkurencijos politikos vykdymo užtikrinimo makroekonominio poveikio modeliavimą⁶⁷ paaiškėjo, kad per pastaruosius dešimt metų dėl Komisijos antimonopolinės ir susijungimų vykdymo užtikrinimo veiklos sutaupytų lėšų teigiamas poveikis gali sudaryti 0,6–1,1 proc. ES BVP (atitinkamai 90–160 mlrd. EUR per metus) vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu⁶⁸.

2022 m. spalio mėn. Komisija paskelbė 2022 m. „Eurobarometro“ apklausą, skirtą ES konkurencijos politikai⁶⁹. Iš jos rezultatų aiškiai matyti, kad gerai veikiančios konkurencingos rinkos gerina kasdienį žmonių gyvenimą ir daro teigiamą poveikį MVĮ. Konkurencingos rinkos užtikrina mažesnes kainas, didesnę pasirinkimą ir inovatyvesnius produktus bei paslaugas.

4.1. Konkurencijos politikos vykdymo užtikrinimas prisidėjo prie skaitmeninės pertvarkos ir prie bendrosios rinkos stiprinimo ir jos atsparumo didinimo

Pagrindinėje iniciatyvoje „Prie skaitmeninio amžiaus prisitaikiusi Europa“ Komisijos pirmininkė U. von der Leyen apibrėžė skaitmeninę erdvę kaip vieną pagrindinių Komisijos prioritetų. Konkurencingose rinkose įmonės, norėdamos augti, turi diegti naujoves ir dirbti efektyviai⁷⁰. Veiksmingas ES konkurencijos taisyklių vykdymo užtikrinimas ir reguliavimo reformos yra gyvybiškai svarbūs vykdant ES ekonomikos skaitmeninę pertvarką ir didinant bendrosios rinkos atsparumą.

⁶⁷ Europos Komisija (2022), „Modelling the macroeconomic impact of competition policy: 2021 update and further development“, Konkurencijos generalinio direktorato, Jungtinio tyrimų centro ir Ekonomikos ir finansų reikalų generalinio direktorato parengta ataskaita, Europos Sąjungos leidinių biuras.

⁶⁸ Žr. glaustą konkurencijos politikos apžvalgą 2022/1, „Customer savings generated by the Commission’s antitrust and merger enforcement: a 10-year perspective“, p. 6–7.

⁶⁹ Žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lt/ip_22_6374

⁷⁰ Konkurencijos ir inovacijų svarba taip pat pabrėžiama Komisijos komunikate Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Tvarios ir skaitmeninės Europos MVĮ strategija“, COM(2020) 103 *final*, 2020 3 10, ir Komisijos komunikate Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Naujosios 2020 m. pramonės strategijos atnaujinimas. Bendrosios rinkos stiprinimas siekiant Europos ekonomikos atsigavimo“, COM(2021) 350 *final*, 2021 5 25.

Antimonopolinių teisės aktų vykdymo užtikrinimas prisidėjo prie skaitmeninės pertvarkos ir prie bendrosios rinkos stiprinimo ir jos atsparumo didinimo

Telekomunikacijų sektoriuje 2022 m. liepos mėn. Komisija pritarė bendrovių „T-Mobile CZ“, CETIN ir „O2 CZ“ Čekijoje pasiūlytiems įsipareigojimams⁷¹. Šiais įsipareigojimais nustatomas tinklo dalijimosi naudingo poveikio pagrindas, ribojamas tinklo dalyvių keitimasis neskelbtina komercine informacija ir kiekvienai šaliai išsaugomos techninės ir finansinės paskatos savarankiškai diegti papildomus tinklo pajėgumus.

E. prekyba paskatino mažmeninę konkurenciją ir užtikrino vartotojams didesnę pasirinkimą bei geresnes kainas. Komisija turi užtikrinti, kad didžiosios interneto platformos nepanaikintų šios naudos dėl antikonkurencinio elgesio. Atsižvelgdama į tai, Komisija nusprendė ištirti bendrovės „Amazon“ veiklos praktiką ir jos dvejoją vaidmenį veikiant kaip prekyvietę ir mažmenininkas. 2022 m. liepos mėn. Komisija paprašė pateikti pastabų⁷² dėl bendrovės „Amazon“ pasiūlytų įsipareigojimų, kuriais siekiama išspręsti konkurencijos problemas, kylančias dėl jos naudojamų neviešų prekyvietės pardavėjų duomenų ir galimo šališkumo suteikiant pardavėjams prieigą prie „Buy Box“ ir „Prime“ programos. 2022 m. gruodžio mėn. Komisija padarė išvadą, kad galutiniais bendrovės „Amazon“ pasiūlytais įsipareigojimais buvo išspręstos Komisijos nustatytos konkurencijos problemos ir jie tapo teisiškai privalomi pagal ES antimonopolines taisykles⁷³.

⁷¹ Įsipareigojimai skelbiami adresu https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_40305

⁷² Byla AT.40462, *Amazon Marketplace* ir byla AT.40703, *Amazon Buy Box*, pasiūlymas dėl įsipareigojimų. Žr. https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases1/202229/AT_40462_8414012_7971_3.pdf

⁷³ Byla AT.40462, *Amazon Marketplace* ir byla AT.40703, *Amazon Buy Box*, 2022 m. gruodžio 20 d. Komisijos sprendimas. Žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lt/ip_22_7777

2022 m. gruodžio mėn. Komisija pranešė bendrovei „Meta“ savo preliminarą nuomonę, kad bendrovė pažeidė ES antimonopolines taisykles, nes iškraipė konkurenciją klasifikuotų skelbimų internete rinkose⁷⁴. Komisijai susirūpinimą kelia tai, kad bendrovė „Meta“ susiejo savo klasifikuotų skelbimų internete paslaugą „Facebook Marketplace“ su savo asmeniniu socialiniu tinklu „Facebook“ ir tai, kad „Meta“ nustatė nesąžiningas prekybos sąlygas „Facebook Marketplace“ konkurentams.

Be to, 2022 m. gruodžio mėn. Komisija baigė 2022 m. kovo mėn. pradėtą tyrimą⁷⁵ dėl bendrovių „Google“ ir „Meta“ susitarimo, kuris vadinamas „Jedi Blue“ susitarimu dėl internete rodomos reklamos paslaugų.

Mobiliųjų mokėjimų vaidmuo mūsų skaitmeninėje ekonomikoje sparčiai auga, o vartotojams turėtų būti naudingi konkurencingi ir novatoriški mokėjimo sprendimai. 2022 m. Komisija tęsė tyrimą⁷⁶ siekdama įvertinti, ar bendrovės „Apple“ veiksmai, susiję su „Apple Pay“, nepažeidžia ES

⁷⁴ Žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_7728

⁷⁵ Byla AT.40774, *Google-Facebook (Open Bidding) agreement*; taip pat žr. 2022 m. kovo 11 d. pranešimą spaudai https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_1703

⁷⁶ Byla AT.40452, *Apple – Mobile payments*. Žr. https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=1_AT_40452.

konkurencijos taisyklių. 2022 m. gegužės mėn. paskelbtame prieštaravimo pareiškime⁷⁷ Komisija preliminariai nustatė, kad bendrovė „Apple“ galėjo riboti konkurenciją savo pačios sprendimo „Apple Pay“ naudai.

2022 m. Bendrasis Teismas priėmė keletą svarbių sprendimų, susijusių su Komisijos antimonopolinių teisės aktų vykdymo užtikrinimo veikla.

Bendrojo Teismo sprendimas byloje *Google Android*⁷⁸

2022 m. rugsėjo mėn. Bendrasis Teismas iš esmės patvirtino 2018 m. Komisijos sprendimą⁷⁹ ir padarė išvadą, kad bendrovė „Google“ nustatė neteisėtus apribojimus „Android“ įrenginių gamintojams ir judriojo ryšio tinklo operatoriams siekdama išsaugoti dominuojančią padėtį bendrosios paieškos internete srityje. Teismas sumažino baudą nuo 4,34 mlrd. iki 4,125 mlrd. EUR. Konkrečiai teismas patvirtino Komisijos išvadą, kad „Android“ ir „iOS“ priklauso atskiroms atitinkamoms produktų rinkoms. Teismas taip pat patvirtino Komisijos išvadą, kad bendrovė „Google“ apribojo konkurenciją su konkuruojančiomis bendrosios paieškos paslaugomis ir naršyklėmis dėl „Google“ mobiliųjų prietaisų gamintojams nustatytų išankstinio įdiegimo sąlygų ir su alternatyviomis „Android“ versijomis ir konkuruojančiomis bendrosios paieškos paslaugomis dėl savo susitarimų dėl neskaidymo.

Bendrojo Teismo sprendimas byloje *Qualcomm*⁸⁰

2018 m. Komisija bendrovei „Qualcomm“ skyrė 997 mln. EUR baudą nustačiusi, kad bendrovė piktnaudžiavo dominuojančia padėtimi pasaulinėje lustų rinkinių, suderinamų su LTE („Long Term Evolution“) standartu, rinkoje. Bendrovė „Qualcomm“ sutiko atlikti „didelius mokėjimus“ bendrovei „Apple“ su sąlyga, kad pastaroji savo prietaisuose naudotų tik „Qualcomm“ lustų rinkinius. Komisija nustatė, kad šie mokėjimai dėl išimtinių teisių galėjo turėti antikonkurencinį poveikį, nes sumažino bendrovės „Apple“ paskatas pereiti prie konkuruojančių LTE lustų rinkinių tiekėjų. Bendrovė „Qualcomm“ užginčijo sprendimą teigdama, kad Komisija padarė procedūrinių klaidų ir kad jos atliktas antikonkurencinio poveikio vertinimas buvo nepakankamas. Bendrasis Teismas panaikino visą Komisijos sprendimą, nustatęs daug procedūrinių pažeidimų, kurie, pasak Bendrojo Teismo, turėjo įtakos bendrovės „Qualcomm“ teisei į gynybą. Bendrasis Teismas taip pat nesutiko su Komisijos atlikta mokėjimų už išimtines teises antikonkurencinio poveikio analize.

Bendrojo Teismo sprendimas byloje *Intel*⁸¹

Bendrasis Teismas iš dalies panaikino 2009 m. Komisijos sprendimą, kuriuo bendrovei „Intel“ skirta 1,06 mlrd. EUR bauda už įtariamą piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi siūlant lojalumo nuolaidų schemas ir kitus mokėjimus už išimtines teises. Sprendime buvo pritaikytas Teisingumo Teismo sprendimas, priimtas išnagrinėjus apeliacinį skundą dėl 2014 m. Bendrojo Teismo sprendimo byloje *Intel*, kuriame konstatuota, kad Bendrasis Teismas suklydo neatsižvelgdamas į ekonominę analizę, kuria bendrovė „Intel“ rėmėsi siekdama įrodyti, kad jos nuolaidos negalėjo riboti konkurencijos. Bendrasis Teismas nustatė, kad sprendime taikytas „efektyvaus konkurento kriterijus“, kuriuo siekiama patvirtinti,

⁷⁷ Žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_2764

⁷⁸ 2021 m. rugsėjo 14 d. Bendrojo Teismo sprendimas *Google LLC ir Alphabet, Inc.* / *Europos Komisija*, T-604/18, EU:T:2022:54.

⁷⁹ Byla AT.40099, *Google Android*. Žr. https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=1_AT_40099

⁸⁰ 2022 m. rugpjūčio 1 d. Bendrojo Teismo sprendimas *Qualcomm* / *Komisija*, T-235/18, EU:T:2022:358.

⁸¹ 2021 m. sausio 26 d. Bendrojo Teismo sprendimas *Intel Corporation, Inc.* / *Komisija*, T-286/9, EU:T:2022:19.

kad bendrovės „Intel“ nuolaidos gali riboti konkurenciją, buvo klaidingas ir kad Komisija nepakankamai išnagrinėjo kitus gebėjimo riboti konkurenciją rodiklius. Komisija apskundė Bendrojo Teismo sprendimą.

Susijungimų kontrolė prisidėjo prie skaitmeninės pertvarkos ir prie bendrosios rinkos stiprinimo ir jos atsparumo didinimo

2022 m. Komisija ir toliau aktyviai vykdė susijungimų priežiūrą. Ji priėmė 368 sprendimus dėl susijungimų įvairiuose sektoriuose (2021 m. Komisija priėmė 396 sprendimus dėl susijungimų), iš kurių 291 buvo patvirtinti pagal supaprastintą procedūrą. Komisija įsikišo į 14 siūlomų įsigijimo sandorių, iš kurių 12 buvo patvirtinti su tam tikromis sąlygomis, o dviejų nebuvo leista vykdyti. Šalys atsisakė keturių sandorių, apie kuriuos pranešta, ir antruoju etapu juos atšaukė.

2022 m. sausio mėn. Komisija neleido bendrovei „Hyundai Heavy Industries Holdings“ įsigyti bendrovės „Daewoo Shipbuilding & Marine Engineering CO., Ltd“⁸². Komisijos teigimu, po šių dviejų laivų statyklų susijungimo sukurta nauja bendrovė būtų užėmusi dominuojančią padėtį ir sumažėtų konkurencija pasaulinėje didelių suskystintų dujų (SGD) transportavimo laivų statybos rinkoje. Atsižvelgiant į tai, kad nebuvo pateikta jokių taisomųjų priemonių, dėl susijungimo būtų sumažėjęs tiekėjų skaičius ir padidėjusios kainos.

2022 m. sausio mėn. po nuodugnaus tyrimo nustatiusi tam tikras sąlygas, Komisija leido bendrovei „Meta“ įsigyti bendrovę „Kustomer“⁸³. Siekdama išspręsti Komisijos nustatytas konkurencijos problemas, bendrovė „Meta“ pasiūlė išsamius įsipareigojimus dėl prieigos prie „Meta“ pranešimų perdavimo kanalų programų sąsajų dešimčiai metų⁸⁴. Komisija atidžiai išnagrinėjo šį įsigijimą, nes tokie sandoriai gali dar labiau sustiprinti didelius rinkos dalyvius, kurie vis labiau dominuoja skaitmeninėje ekonomikoje, nepriklausomai nuo įsigijamos bendrovės dydžio. Bendrovės „Meta“ pasiūlyti įsipareigojimai užtikrina, kad jos konkurentai ir toliau turės laisvą ir panašią prieigą prie svarbių „Meta“ pranešimų perdavimo kanalų.

2022 m. birželio mėn. Komisija leido bendrovei „Ali Group“ įsigyti bendrovę „Welbilt“ su tam tikromis sąlygomis⁸⁵. Bendrovės „Ali Group“ ir „Welbilt“ yra pasaulinės profesionalios virtuvės įrangos, įskaitant ledų gaminimo įrenginius, naudojamus apgyvendinimo ir pramonės sektoriuose, tiekėjos. Šioje byloje siūlomi įsipareigojimai apima viso bendrovės „Welbilt“ ledų gamybos

⁸² Byla M.9343, *Hyundai Heavy Industries Holdings / Daewoo Shipbuilding & Marine Engineering*. Žr.

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9343

⁸³ Byla M.10262, *Meta (Formerly Facebook) / Kustomer*. Žr.

https://ec.europa.eu/competition/mergers/cases1/202242/M_10262_8559915_3054_3.pdf

⁸⁴ Viešosios API prieigos įsipareigojimas: bendrovė „Meta“ įsipareigoja užtikrinti nediskriminacinę ir nemokamą prieigą prie savo viešai prieinamų pranešimų perdavimo kanalų API konkuruojantiems klientų aptarnavimo CRM programinės įrangos teikėjams ir naujiems rinkos dalyviams. Pagrindinis API prieigos pariteto įsipareigojimas: jei „Messenger“, „Instagram“ pranešimų siuntimo ar „WhatsApp“ funkcijos ar ypatybės, kuriomis šiandien naudojasi „Kustomer“ klientai, gali būti patobulintos ar atnaujintos, bendrovė „Meta“ įsipareigoja lygiaverčius patobulinimus suteikti ir „Kustomer“ konkurentams bei naujiems rinkos dalyviams. Tai taip pat galioja bet kokioms naujoms bendrovės „Meta“ pranešimų siuntimo kanalų savybėms ar funkcijoms ateityje, jei jomis naudosis didelė dalis „Kustomer“ klientų.

⁸⁵ Byla M.10431, *Ali Group / Welbilt*, OL C 469, 2022 12 9, p. 16.

įrenginių verslo pardavimą. Taip bus užtikrinta, kad naujas rinkos dalyvis ir toliau darys konkurencinį spaudimą susijungusiam subjektui, o klientai išsaugos galimybę rinktis tiekėjus.

2022 m. rugsėjo mėn. atlikusi išsamų tyrimą, Komisija uždraudė bendrovei „Illumina“ per anksti įvykdyti bendrovės GRAIL įsigijimą⁸⁶. Bendrovė „Illumina“ yra dominuojanti NGS sistemų, skirtų genetinei ir genomo analizei, tiekėja. Bendrovė GRAIL yra bendrovės „Illumina“ klientė, naudojanti jos NGS sistemas vėžio nustatymo testams kurti. Komisija nustatė, kad sudarius sandorį bendrovė „Illumina“ būtų suinteresuota atimti iš bendrovės GRAIL konkurentų galimybę naudotis jos technologijomis arba kitaip sudaryti jiems nepalankias sąlygas ir taip slopinti inovacijų konkurenciją besiformuojančioje NGS pagrįstų vėžio nustatymo testų rinkoje.

Nepaisydamos Komisijos atliekamo išsamaus tyrimo, bendrovės sandorį įgyvendino 2021 m. rugpjūčio mėn. Reaguodama į per ankstyvą sandorio užbaigimą, Komisija priėmė laikinas priemones, kuriomis siekiama atkurti ir palaikyti veiksmingos konkurencijos sąlygas po to, kai bendrovė „Illumina“ įsigijo bendrovę GRAIL⁸⁷. Komisija taip pat pradėjo tyrimą siekdama įvertinti, ar bendrovė „Illumina“ nepažeidė prievolės nesiimti veiksmų, nustatytos sandoriams, kurie turi būti peržiūrimi pagal ES susijungimų reglamentą. Atsižvelgdama į tai, 2022 m. liepos mėn. Komisija priėmė prieštaravimo pareiškimą, kuriame teigiama, kad bendrovės „Illumina“ ir GRAIL pažeidė ES susijungimų reglamentą, nes įsigijimą įgyvendino anksčiau nei gavo Komisijos leidimą vykdyti susijungimą. Jei Komisija nuspręstų, kad bendrovės „Illumina“ ir GRAIL įgyvendino sandorį pažeisdamos ES susijungimų reglamentą, ji galėtų skirti iki 10 proc. kiekvienos bendrovės metinės pasaulinės apyvartos dydžio baudą⁸⁸. Be to, 2022 m. gruodžio mėn. Europos Komisija išsiuntė prieštaravimo pareiškimą bendrovėms „Illumina“ ir GRAIL, informuodama jas apie atkuriamąsias priemones, kurių ji ketina imtis pagal ES susijungimų reglamentą po to, kai Komisija priėmė sprendimą uždrausti bendrovei „Illumina“ įsigyti bendrovę GRAIL⁸⁹.

ES Bendrasis Teismas patvirtino Komisijos 22 straipsnio peržiūrą sprendime *Illumina / GRAIL*⁹⁰

Byloje *Illumina / GRAIL* Komisija visiškai įgyvendino ES susijungimų reglamento 22 straipsnį, nes sutiko, kad į ją būtų kreipiamasi dėl sandorio, kuris nesiekė nacionalinių pranešimo ribų. Tai įvyko po to, kai vykdomoji pirmininko pavaduotoja M. Vestager paskelbė, kad Komisija nebeskatins valstybių narių nesikreipti į Komisiją dėl bylų, apie kurias nereikia pranešti besikreipiančiojoje valstybėje narėje. Kreipiantis dėl tokių bylų į Komisiją užtikrinama, kad susijungimus, kuriuose dalyvauja bendrovės, kurių metinė apyvarta tinkamai neatspindi jų poveikio konkurencijai, vietoje besikreipiančiųjų valstybių narių

⁸⁶ Byla M.10188, *Illumina / GRAIL*. Žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_5364

⁸⁷ Byla M.10493, *Illumina / GRAIL* (Interim measures under Art. 8(5)a). Žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_5661

⁸⁸ Byla M.10483, *Illumina / GRAIL* (Art. 14 procedure). Žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_4604

⁸⁹ Byla M.10939, *Illumina / GRAIL*. Žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_7403

⁹⁰ 2022 m. liepos 13 d. Bendrojo Teismo sprendimas *Illumina, Inc. / Europos Komisija*, T-227/21, EU:T:2022:447.

galėtų peržiūrėti Komisija⁹¹. 2021 m. kovo mėn. Komisija paskelbė gaires šiuo klausimu⁹², o 2022 m. gruodžio mėn. pateikė praktinę informaciją apie jų įgyvendinimą⁹³.

Bendrovės „Illumina“ ir GRAIL užginčijo 2021 m. Komisijos sprendimus, kuriais ji priėmė kelių valstybių narių / EEE valstybių narių kreipimuisi pagal 22 straipsnį. 2022 m. liepos mėn. Bendrasis Teismas atmetė jų skundą⁹⁴. Bendrasis Teismas patvirtino, kad pagal ES susijungimų reglamento 22 straipsnį sandoriai neprivalo patekti į valstybės narės, prašančios perduoti bylą, susijungimų kontrolės taisyklių taikymo sritį. Bendrojo Teismo sprendimu patvirtinama Komisijos teisė pagal 22 straipsnį prisiimti jurisdikciją dėl susijungimų, nepaisant to, kad sandoris nepatenka į nacionalines susijungimų kontrolės ribas. Šiuo metu šis sprendimas yra apskųstas Teisingumo Teisme⁹⁵.

2022 m. liepos mėn. Komisija pradėjo išsamų tyrimą, siekdama įvertinti bendrovės „Orange“ siūlomą bendrovių VOO ir „Brutelé“ įsigijimą⁹⁶. Bendrovė „Orange“ sėkmingai metė iššūkį bendrovių „Voo“ / „Brutele“ telekomunikacijų paslaugoms kai kuriose Belgijos dalyse. Komisija susirūpinusi, kad siūlomas sandoris gali sumažinti konkurenciją mažmeninėse fiksuotojo interneto ryšio paslaugų, audiovizualinių paslaugų ir daugialypių paslaugų paketų teikimo rinkose tam tikrose Belgijos dalyse.

2022 m. lapkričio mėn. Komisija pradėjo išsamų tyrimą, siekdama įvertinti bendrovės „Microsoft“ siūlomą bendrovės „Activision Blizzard“ įsigijimą⁹⁷. Komisija susirūpinusi, kad siūlomas įsigijimas gali sumažinti konkurenciją konsolių ir asmeninių kompiuterių vaizdo žaidimų platinimo ir asmeninių kompiuterių operacinių sistemų rinkose.

2022 m. lapkričio mėn. Europos Komisija pradėjo išsamų tyrimą, siekdama įvertinti bendrovės „Vivendi“ siūlomą bendrovės „Lagardère“ įsigijimą⁹⁸. Šalys yra pirmoji ir antroji pagal dydį bendrovės daugumoje Prancūzijos knygų vertės grandinės rinkų. Komisija susirūpinusi, kad sandoris gali sumažinti konkurenciją i) prancūzų kalba išleistų knygų autorių teisių pirkimo, ii) prancūzų kalba išleistų knygų platinimo ir rinkodaros ir iii) prancūzų kalba išleistų knygų pardavimo mažmenininkams rinkose. Komisija taip pat nustatė konkurencijos problemų, susijusių su žurnalų apie įžymybes pardavimu.

2022 m. gruodžio mėn. Komisija pradėjo išsamų tyrimą, siekdama įvertinti bendrovės „Broadcom“ siūlomą bendrovės „VMware“ įsigijimą⁹⁹. Bendrovė „Broadcom“ tiekia aparatinę įrangą, daugiausia

⁹¹ 2020 m. rugsėjo 11 d. vykdomosios pirmininko pavaduotojos M. Vestager pranešimas dėl ES susijungimų kontrolės ateities, skelbiamas adresu https://ec.europa.eu/commission/commissioners/2019-2024/vestager/announcements/future-eu-merger-control_en.

⁹² Komisijos komunikatas „Gairės dėl Susijungimų reglamento 22 straipsnyje nustatyto klausimų perdavimo mechanizmo taikymo tam tikrų kategorijų byloms“, C(2021) 1959 final, 2021 3 26.

⁹³ Praktinė informacija dėl „Gairių dėl Susijungimų reglamento 22 straipsnyje nustatyto klausimų perdavimo mechanizmo taikymo tam tikrų kategorijų byloms taikymo – dažnai užduodami klausimai ir atsakymai. Žr. https://competition-policy.ec.europa.eu/system/files/2022-12/article22_recalibrated_approach_QandA.pdf.

⁹⁴ 2022 m. liepos 13 d. Bendrojo Teismo sprendimas *Illumina, Inc.* / Europos Komisija, T-227/21, EU:T:2022:447.

⁹⁵ 2022 m. rugsėjo 22 d. bendrovės „Illumina“ pateiktas apeliacinis skundas byloje C-611/22 P – *Illumina* / Komisija ir 2022 m. rugsėjo 30 d. bendrovės GRAIL pateiktas apeliacinis skundas byloje C-625/22 P – *Grail* / Komisija ir *Illumina*.

⁹⁶ Byla M.10663, *Orange/VOO/Brutele*, žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_4762

⁹⁷ Byla M.10646, *Microsoft/Activision Blizzard*, žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_6578

⁹⁸ Byla M.10433, *Vivendi/Lagardere*, žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_7243

⁹⁹ Byla M.10806, *Broadcom/VMware*, žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_7835

tinklo sąsajos korteles ir adapterius, o bendrovė „VMware“ siūlo virtualizavimo programinę įrangą. Komisija susirūpinusi, kad sudariusi sandorį bendrovė „Broadcom“ galėtų mažinti konkuruojančių aparatinės įrangos tiekėjų galimybes konkuruoti, visų pirma blogindama bendrovės „VMware“ virtualizavimo programinės įrangos sąveiką su konkurentų aparatinės įrangos produktais.

2022 m. vasario mėn. Komisija nustatė, kad Vengrija pažeidė ES susijungimų reglamento 21 straipsnį, nes priėmė sprendimą vetuoti bendrovės „Vienna Insurance Group AG Wiener Versicherung Gruppe“ numatomą bendrovės „AEGON Group“ Vengrijos patronuojamųjų įmonių įsigijimą¹⁰⁰. ES susijungimų reglamento 21 straipsniu Komisijai suteikiama išimtinė kompetencija nagrinėti Sąjungos masto koncentracijas. Valstybės narės gali imtis priemonių teisėtiems interesams apsaugoti tik esant tam tikroms sąlygoms, kurių Vengrijos veto neatitiko, nes apie jį nebuvo iš anksto pranešta Komisijai ir nebuvo aišku, ar juo buvo siekiama apsaugoti Vengrijos teisėtus interesus. Sprendimu patvirtinta išimtinė Komisijos kompetencija ir tai, kad valstybės narės turi užtikrinti, kad jų veiksmai atitiktų šį kompetencijos pasidalijimą ir įmonės galėtų drąsiai investuoti ir naudotis bendrąja rinka.

Antimonopolinių teisės aktų vykdymo užtikrinimas prisidėjo prie skaitmeninės pertvarkos ir prie bendrosios rinkos atsparumo didinimo

Valstybės pagalbos projektais, be kita ko, prisidedama prie didelio našumo plačiajuosčio ryšio tinklų diegimo ES tokiose vietovėse, kuriose ūkio subjektai neturi arba turi labai mažai paskatų užtikrinti pakankamą plačiajuosčio ryšio aprėptį. Siekdamą subalansuoti pagalbą visoje ES, Komisija glaudžiai bendradarbiavo su valstybėmis narėmis siekdama užtikrinti, kad nacionalinės paramos priemonės galėtų būti įgyvendintos kuo greičiau ir veiksmingiau.

Pavyzdžiui, 2022 m. sausio mėn. Komisija patvirtino 3,8 mlrd. EUR vertės Italijos schemą, remiamą pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę (toliau – EGADP), skirtą diegti didelio našumo gigabitinius tinklus tose šalies vietovėse, kuriose nėra dabartinio ar planuojamo tinklo, galinčio užtikrinti bent 300 megabitų per sekundę atsisiuntimo spartą. Ši priemonė yra Italijos nacionalinio skaitmeninimo plano dalis¹⁰¹.

2022 m. spalio mėn. Komisija patvirtino 292,5 mln. EUR vertės Italijos priemonę, remiamą pagal EGADP, kuria siekiama prisidėti prie bendrovės „STMicroelectronics“ puslaidininkių vertės grandinės gamyklos statybos¹⁰². Vertinimas atliktas laikantis principų, kuriuos Komisija paskelbė 2022 m. vasario mėn. priimtame komunikate, pavyzdžiui, teigiamo poveikio vertės grandinei, susijusio su tiekimo saugumo užtikrinimu, kuris pridėtas prie Komisijos pasiūlymo dėl Lustų akto reglamento¹⁰³.

¹⁰⁰ Žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_1258

¹⁰¹ Byla SA.63170, RRF - Italy - Plan 1 Gbps, OL C 116, 2022 3 11, p. 3.

¹⁰² Case SA.103083, RRF – STMICROELECTRONICS S.R.L. (ST) – New SIC substrates plant in Catania.

¹⁰³ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Strategijos „Europos lustų aktas“, COM(2022) 45 final, 2022 2 8.

Be to, 2022 m. lapkričio mėn. Komisija patvirtino pagal EGADP remiamą 500 mln. EUR vertės Ispanijos schemą, skirtą padėti vartotojams ir įmonėms kaimo vietovėse naudotis aukštos kokybės judriojo ryšio paslaugomis, taip prisidedant prie Ispanijos ekonomikos ir bendrų ES skaitmeninių tikslų įgyvendinimo¹⁰⁴.

Žiniasklaidos laisvė ir žiniasklaidos pliuralizmas yra labai svarbūs demokratijai. 2022 m. Komisija patvirtino keletą paramos žiniasklaidos sektoriui priemonių, padedančių žiniasklaidos sektoriui atsigauti po dviejų krizių, su kuriomis susiduria ES, kartu sumažinant antikonkurencinį poveikį. Be to, Komisija patvirtino skaitmeninės transformacijos ir technologinių inovacijų skatinimą žiniasklaidos sektoriuje.

4.2. Konkurencijos politikos vykdymo užtikrinimas prisidėjo prie žaliosios pertvarkos

Konkurencijos politika padeda įgyvendinti ES aplinkosaugos tikslus ir klimato tikslus, pavyzdžiui, ekonomikos dekarbonizavimo ir iškastinio kuro pakeitimo alternatyviais degalais transporto sektoriuje. Konkurencijos teisės aktų vykdymo užtikrinimas padeda įgyvendinti Europos žaliąjį kursą¹⁰⁵, nes rinkos išlieka veiksmingos, sąžiningos ir novatoriškos.

Siekdama užtikrinti, kad konkurencijos politikos vykdymo užtikrinimas padėtų vykdyti žaliąją pertvarką, 2022 m. Komisija užsakė tyrimą, kuriame analizuojama konkurencijos dinamika viešai prieinamos įkrovimo infrastruktūros rinkose. Tyrimas bus baigtas 2023 m.¹⁰⁶

Be to, atlikdama antimonopolinį darbą, Komisija prisideda prie ES energetikos tikslų ir Europos žaliojo kurso. 2022 m. Komisija tęsė tyrimą dėl įmonių, įtariamų slapta susitarus daryti įtaką etanolio biokuro kainų lyginamiesiems indeksams¹⁰⁷.

Komisija pradėjo *ex officio* Europos gamtinių dujų rinkų tyrimą siekdama įvertinti, ar rinkos dalyvių komercinė veikla galėjo prisidėti prie energijos rinkų ir dujų kainų sutrikimų Europoje¹⁰⁸. 2021 m. gruodžio mėn. Ukrainos dujų gamintoja „Naftogaz“ pateikė oficialų antimonopolinį skundą dėl bendrovės „Gazprom“, kuriame teigiama, kad bendrovė piktnaudžiavo dominuojančia padėtimi keliose EEE dujų rinkose. Atlikdama tyrimą, 2022 m. kovo mėn. iš anksto nepranešusi Komisija atliko patikrinimus kelių Vokietijos bendrovių, vykdančių gamtinių dujų tiekimo, pardavimo ir saugojimo veiklą, patalpose¹⁰⁹. Be kita ko, Komisija tiria, ar bendrovės „Gazprom“ elgesys galėjo prisidėti prie didesnių dujų kainų Europos neatidėliotinių sandorių rinkoje ir dėl to bendrovė „Gazprom“ gavo naudos, kiek tai susiję su jos ilgalaikėmis sutartimis su Europos klientais, kurios indeksuojamos pagal dujų centrą.

¹⁰⁴ Byla SA.103451, *RRF- ES - Deployment of backhaul networks for mobile connectivity*, OL C 449, 2022 11 25, p. 2.

¹⁰⁵ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos žaliasis kursas“, COM(2019) 640 final.

¹⁰⁶ Žr. https://competition-policy.ec.europa.eu/single-market-programme-smp/calls-tenders-contracts/ex-ante-publicity-low-and-middle-value-contracts_en

¹⁰⁷ Byla AT.40054, *Ethanol benchmarks*. Žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_6769

¹⁰⁸ Skunde bendrovė „Naftogaz“, be kita ko, tvirtina, kad bendrovė „Gazprom“ sąmoningai atsisakė užpildyti ES dujų saugyklas, be pagrindo nutraukė dujų pardavimą per savo elektroninę pardavimo platformą ir toliau blokuoja nepriklausomų Rusijos ir Vidurinės Azijos dujų gamintojų dujų eksportą į Europą.

¹⁰⁹ Žr. 2022 m. kovo 31 d. pranešimą spaudai https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_2202

Keleivių skatinimas persėsti iš kelių transporto į geležinkelių transportą svariai prisideda siekiant Europos žaliojo kurso tikslų¹¹⁰. Kartu sveika konkurencija užtikrina, kad Europos piliečiai galėtų naudotis geros kokybės ir įperkamos keleivių vežimo geležinkeliais paslaugomis. Antimonopolinėje srityje 2022 m. birželio mėn. Komisija informavo Čekijos ir Austrijos geležinkelių rinkoje įsitvirtinusias bendroves „České dráhy“ ir „Österreichische Bundesbahnen“ apie savo preliminarą nuomonę, kad šios dvi bendrovės pažeidė ES antimonopolines taisykles, nes, siekdamos iškraipyti konkurenciją keleivių vežimo geležinkeliais rinkoje, sudarė slaptą susitarimą dėl naudotų keleivinių vagonų rinkos¹¹¹. Atskiroje byloje, susijusioje su bendrovės „České dráhy“ agresyvios kainodaros tyrimu, Komisija 2022 m. rugsėjo mėn. baigė tyrimą nepriėmusi sprendimo dėl pažeidimo. Komisija nustatė, kad įrodymai, kuriuos ji surinko po to, kai 2020 m. spalio mėn. išsiuntė bendrovei „České dráhy“ prieštaravimo pareiškimą¹¹², nepatvirtino jos pradinių nuogastavimų, kad vežimo geležinkeliais rinkoje įsitvirtinęs operatorius taikė mažesnes nei sąnaudos kainas, siekdamas neteisėtai pašalinti naujus konkurentus¹¹³.

Susijungimų kontrolės srityje 2022 m. liepos mėn. Komisija su tam tikromis sąlygomis pritarė bendrovės „Bouygues“ vykdomam bendrovės „Equans“ įsigijimui¹¹⁴. Komisijai atlikus tyrimą nustatyta, kad susijungęs subjektas užimtų didelę rinkos dalį ir susidurtų tik vos su kelių dalyvių konkurencija. Dėl to galėtų padidėti geležinkelio kontaktinių linijų elektros inžinerijos paslaugų Belgijoje kainos. Siekdamą išspręsti Komisijos nustatytas konkurencijos problemas, bendrovė „Bouygues“ pasiūlė parduoti visą bendrovę „Colas Rail Belgium“, įskaitant visą turtą, darbuotojus ir vykdomas bei būsimas sutartis, susijusias su geležinkelio kontaktinių linijų ir bėgių tiesimo veikla. Konkurencija keleivių vežimo geležinkeliais sektoriuje gali sumažinti kainas ir pagerinti paslaugų kokybę, o tai naudinga vartotojams. Komisijos intervencija užtikrina, kad rinkoje liks dar vienas konkurentas, kuris toliau darys konkurencinį spaudimą atitinkamoje Belgijos rinkoje, o vartotojams bus naudingas didesnis tiekėjų pasirinkimas ir konkurencingos kainos.

2022 m. spalio mėn. Komisija pasiūlė naują skubų reglamentą, kuriuo siekiama sušvelninti aukštų dujų kainų poveikį ES¹¹⁵. Šis reglamentas buvo priimtas 2022 m. gruodžio mėn.¹¹⁶ Be kitų elementų, jame numatytas bendro dujų pirkimo mechanizmas, leisiantis dujų įmonėms ir dujų vartotojams derėtis dėl mažesnių kainų ir užsitikrinti energijos tiekimą, atsižvelgiant į galimą energijos tiekimo trūkumą.

¹¹⁰ Žr., pavyzdžiui, Europos Sąjungos geležinkelių agentūros paskelbtą ataskaitą „Fostering the railway sector through the European Green Deal“, 2020 m. liepos 16 d. (atnaujinta 2022 m. spalio 12 d.). Žr. https://www.era.europa.eu/content/report-fostering-railway-sector-through-european-green-deal_en

¹¹¹ Byla AT.40401, *České dráhy and Österreichische Bundesbahnen*.

¹¹² Byla AT.40156, *Czech Rail*. Žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_2017

¹¹³ Komisijos kasdienės naujienos, 2022 m. rugsėjo 30 d., https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/mex_22_5911

¹¹⁴ Byla M.10575, *Bouygues/Equans*. Žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_4603

¹¹⁵ Pasiūlymas dėl Tarybos reglamento dėl solidarumo didinimo geriau koordinuojant dujų pirkimą bei tarpvalstybinius dujų mainus ir nustatant patikimus lyginamuosius kainų indeksus, COM(2022) 549 final.

¹¹⁶ 2022 m. gruodžio 19 d. Tarybos reglamentas (ES) 2022/2576 dėl solidarumo didinimo geriau koordinuojant dujų pirkimą, nustatant patikimus lyginamuosius kainų indeksus ir tarpvalstybinius dujų mainus, OL L 335, 2022 12 29, p. 1.

Komisija turi sudaryti sutartį su paslaugų teikėju, kuris organizuotų paklausos telkimą ES lygmeniu, sugrupuotų dujų importo poreikius ir rinkoje ieškotų paklausą atitinkančių pasiūlymų. Įmonės galėtų sudaryti Europos dujų pirkimo konsorciumą, atitinkantį ES konkurencijos taisykles. Bendras pirkimas būtų naudingas mažesnėms valstybėms narėms ir įmonėms, kurių kaip pirkėjų padėtis yra nepalankesnė, nes jos galėtų įsigyti dujų geresnėmis sąlygomis. Į reglamentą taip pat įtrauktos nuostatos, kuriomis siekiama didinti numatomų ir sutartų dujų pirkimų skaidrumą, kad būtų galima įvertinti, ar pasiekti tiekimo saugumo ir energetinio solidarumo tikslai.

Komisija yra pasirengusi padėti įmonėms kurti galimus bendro dujų pirkimo konsorciumus laikantis ES konkurencijos taisyklių.

2022 m. Komisija patvirtino du bendriems Europos interesams svarbius projektus (toliau – BEISP) vandenilio technologijų grandinėje. Šiais dviem BEISP remiamas svarbiausių strateginių vertės ir technologijų grandinių vystymas, taip pat siekiama Europos žaliojo kurso, ES vandenilio strategijos ir iniciatyvos „REPowerEU“ tikslų.

BEISP „Hy2Tech“

Pirmasis BEISP patvirtintas 2022 m. liepos mėn. ir juo remiami moksliniai tyrimai, inovacijos ir pramoninis diegimas vandenilio technologijų vertės grandinėje. Šiam projektui 15 valstybių narių¹¹⁷ skirs iki 5,4 mlrd. EUR viešojo finansavimo, kuris, kaip tikimasi, padės pritraukti dar 8,8 mlrd. EUR privačių investicijų. Trisdešimt penkios įmonės, įskaitant MVĮ ir startuolius, dalyvaus 41 projekte¹¹⁸. BEISP „Hy2Tech“ apima dideles vandenilio technologijų vertės grandinės dalis, įskaitant: i) vandenilio gamybos įrenginius ir įrangą; ii) kuro elementų gamybą; iii) vandenilio saugojimą, transportavimą ir paskirstymą ir iv) galutinių naudotojų, ypač judumo sektoriuje, programas. Jis padeda siekti svarbių technologinių proveržių, įskaitant naujas labai veiksmingas elektrodų medžiagas, našesnius kuro elementus ir novatoriškas transporto technologijas. Tikimasi, kad įgyvendinant BEISP „Hy2Tech“ bus sukurta maždaug 20 000 tiesioginių darbo vietų.

BEISP „Hy2Use“

2022 m. rugsėjo mėn. patvirtintas BEISP „Hy2Use“, kuriuo bus skatinamas vandenilio iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako vandenilio tiekimas, švarių ir novatoriškų vandenilio technologijų kūrimas ir pradinis pramoninis diegimas kituose pramonės sektoriuose, pavyzdžiui, cemento, plieno ir stiklo pramonėje. Šiems produktams paprastai tenka susidurti su didesnėmis dekarbonizacijos kliūtimis. Šiam projektui 13 valstybių narių¹¹⁹ skirs iki 5,2 mlrd. EUR viešojo finansavimo, kuris, kaip tikimasi, padės pritraukti dar 7 mlrd. EUR privačių investicijų. BEISP „Hy2Use“ dalyvauja 29 įmonės ir 35 projektai¹²⁰.

Be to, vandenilio sektoriuje 2022 m. spalio mėn. Komisija patvirtino 220 mln. EUR vertės Ispanijos valstybės pagalbos projektą, kuriuo pagal Valstybės pagalbos klimato ir aplinkos apsaugai ir energetikai gaires¹²¹ remiama bendrovė „Cobra Instalaciones y Servicios, S.A.“ (toliau – bendrovė

¹¹⁷ AT, BE, CZ, DK, EE, FI, FR, DE, EL, IT, NL, PL, PT, SK ir ES.

¹¹⁸ Žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_4544

¹¹⁹ AT, BE, DK, FI, FR, EL, IT, NL, PL, PT, SK, ES ir SE.

¹²⁰ Žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_22_5677

¹²¹ Byla SA.104361, Spain - Project Green Cobra. Sprendimas dar nepaskelbtas.

COBRA)¹²². Bendrovė COBRA gamins vandenilį iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir skatins jo naudojimą pramonės sektoriuose. Šia valstybės pagalbos priemone, kuri remiama EGADP lėšomis, prisidedama siekiant ES vandenilio strategijos ir Europos žaliojo kurso tikslų, kartu padedant mažinti priklausomybę nuo Rusijos iškastinio kuro ir spartinti žaliąją pertvarką pagal planą „REPowerEU“.

2022 m. sparčiai vyko pokyčiai, todėl Komisija reagavo pritaikydama valstybės pagalbos sistemą ir nustatydama energetikos krizės priemones, kuriomis siekiama sumažinti energijos sąskaitų mokėtojams daromą spaudimą.

Pavyzdžiui, siekdama skatinti žaliąją centralizuotą šilumos tiekimą, grindžiamą atsinaujinančiųjų išteklių energija ir atliekine šiluma, 2022 m. rugpjūčio mėn. Komisija patvirtino 2,98 mlrd. EUR Vokietijos schemą. Pagal šią schemą bus remiama efektyvesnių centralizuoto šilumos tiekimo sistemų statyba ir esamų sistemų dekarbonizacija didinant atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir atliekinės šilumos dalį šildymo sektoriuje. Dėl to gerokai sumažės išmetamųjų teršalų kiekis¹²³. Be to, Komisija patvirtino Vokietijos schemos pakeitimą, pagal kurį remiama elektros energijos gamyba iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių. Ši schema atspindi neseniai Vokietijoje priimtą Atsinaujinančiųjų išteklių energijos įstatymo dalinį pakeitimą. Įstatymo, kurio bendras biudžetas yra 28 mlrd. EUR, tikslas – iki 2030 m. pasiekti, kad 80 proc. elektros energijos būtų pagaminta iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, o iki 2045 m. būtų pasiektas poveikio klimatui neutralumas¹²⁴.

4.3. Konkurencijos politika prisidėjo prie žmonėms tarnaujančios ekonomikos kūrimo

Konferencija, kurioje apžvelgtas ir aptartas konkurencijos politikos poveikis žmonių gyvenimui

2022 m. spalio mėn. Konkurencijos GD surengė konferenciją¹²⁵, kurioje buvo aptarta Europos socialinės rinkos ekonomikos išsaugojimo, puoselėjimo ir plėtojimo svarba ir konkurencijos politikos vaidmuo. Savo pagrindiniame pranešime vykdomoji pirmininkė pavaduotoja M. Vestager pabrėžė pagrindinius ekonomikos, kuri iš tiesų tarnauja žmonėms, aspektus ir tai, kaip konkurencijos politika šiuo atžvilgiu atlieka labai svarbų vaidmenį¹²⁶. Tai apima teisingesnę naujų galimybių paskirstymą, kartu išlaikant žemas kainas, išsaugant pasirinkimo galimybes ir skatinant novatoriškus produktus bei paslaugas. Tai dar svarbiau šiuolaikiniame nepastoviam pasaulyje, kuriame kyla naujų iššūkių, reikalaujančių naujų sprendimų. Konkurencijos politika turėtų užtikrinti kuo geresnes sąlygas vartotojams, tačiau neturėtų trukdyti siekti kitų politikos tikslų kitose politikos srityse. Todėl reguliavimo ir konkurencijos politikos sąveika turėtų būti vertinama kaip papildanti viena kitą.

¹²² Komisijos komunikatas „Valstybės pagalbos klimato ir aplinkos apsaugai ir energetikai gairės, OL C 80, 2022 2 18, p. 1.

¹²³ Byla SA.63177, *Germany - Federal support for efficient heat networks*, OL C 366, 2022 9 23, p. 2.

¹²⁴ Byla SA.102084, *Germany – EEG 2023*. Žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_7794

¹²⁵ Žr. https://competition-policy.ec.europa.eu/policy/making-markets-work-people_en

¹²⁶ Žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/SPEECH_22_6445

Konkurencijos politikos vykdymo užtikrinimas prisidėjo prie atsparių Europos finansinių paslaugų

Valstybės pagalbos taisyklių laikymosi užtikrinimas atliko lemiamą vaidmenį apsaugant bendrąją rinką ir remiant ES ekonominę politiką 2022 m. Komisija leido teikti pagalbą, kad būtų paremtas „Getin Noble Bank“¹²⁷, vieno iš dešimties didžiausių Lenkijos bankų, pertvarkymas. Komisija taip pat pratęsė keletą taikomų valstybės pagalbos schemų, pagal kurias valstybės narės gali didinti finansų sektoriaus atsparumą, bet atskiroms finansų įstaigoms nereikia teikti naujos valstybės pagalbos. Visų pirma, Komisija leido pratęsti sunkumų patiriančių Lenkijos¹²⁸, Airijos¹²⁹ ir Italijos¹³⁰ bankų restruktūrizavimo arba tvarkingo pasitraukimo iš rinkos schemas.

Komisija taip pat toliau leido valstybėms narėms remti neseniai įsteigtas MVĮ ir startuolius, kurių veiklą dažnai stabdo ribotos galimybės gauti finansavimą. Tuo tikslu Komisija patvirtino antrą Prancūzijoje taikomos rizikos finansų schemos pakeitimą¹³¹.

2022 m. Komisija taip pat baigė finansinių paslaugų sektoriaus tyrimą dėl prieigos prie „Insurance Link“ duomenų mainų sistemos, kurią Airijos transporto priemonių draudimo rinkoje administruoja bendrovė „Insurance Ireland“, sąlygų. Po Komisijos intervencijos prieiga prie „Insurance Link“ dabar suteikiama sąžiningai, skaidriai, objektyviai ir nediskriminuojant¹³².

Mokesčių politiką papildantis konkurencijos politikos vykdymo užtikrinimas

Teisingumo Teismo sprendimas byloje Fiat Chrysler (Liuksemburgas)

2022 m. lapkričio mėn. Teisingumo Teismas panaikino Bendrojo Teismo sprendimą¹³³ ir panaikino 2015 m. Komisijos sprendimą, kuriuo buvo pripažinta, kad Liuksemburgas, priimdamas sprendimą dėl mokesčių, suteikė bendrovei „Fiat Chrysler“ (Liuksemburgas) neteisėtą mokesčio lengvatą¹³⁴. Teisingumo Teismas nurodė, kad nustatant įprastą apmokestinimo sistemą, kuria reikia vadovautis nustatant, ar dėl valstybės pagalbos bendrovė įgijo neteisėtą atrankų pranašumą, reikia atsižvelgti tik į atitinkamoje valstybėje narėje taikomą nacionalinę teisę. Teisingumo Teismas patvirtino, kad valstybės pagalbos taisyklės netaikomos valstybės subsidijoms, kurias valstybės narės skiria pagal ES teisę nesuderintose srityse.

Komisija ir toliau naudosis visomis turimomis priemonėmis, kad užtikrintų, jog bendrojoje rinkoje nebūtų iškraipoma laisva ir sąžininga konkurencija valstybėms narėms suteikiant neteisėtas mokesčių lengvatas arba įgyvendinant agresyvaus mokesčių planavimo priemones, kurios palankios

¹²⁷ Byla SA.100687, Poland – Liquidation aid to Getin Noble Bank S.A. Žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_5922

¹²⁸ Byla SA.103437, Poland – Twelfth prolongation of the Credit Unions Orderly Liquidation Scheme, OL C 348, 2022 9 9, p. 8.

¹²⁹ Byla SA.102499, Ireland – 15th prolongation of the restructuring and stabilisation scheme for the Credit Union sector, OL C 220, 2022 6 3, p. 1; byla SA.104441, Ireland – 16th prolongation of the restructuring and stabilisation scheme for the Credit Union sector, OL C 422, 2022 11 4, p. 2.

¹³⁰ Byla SA.100262, Italy – COVID-19 – Prolongation of the Italian orderly liquidation scheme for small banks, OL C 1235, 2022 3 25, p. 2.

¹³¹ Byla SA.100943, France – 2e modification du dispositif IR-PME pour les investissements dans les FCPI et FIP, OL C 135, 2022 3 25, p. 4.

¹³² Byla AT.40511 - Insurance Ireland - Insurance claims database and conditions of access. Žr. [AT_40511_8511226_4076_3.pdf \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:AT_40511_8511226_4076_3.pdf&from=doctrinal)

¹³³ 2019 m. rugsėjo 24 d. Bendrojo Teismo sprendimas Liuksemburgas ir Fiat Chrysler Finance Europe / Komisija, T-755/15 ir T-759/15, EU:T:2019:670.

¹³⁴ 2022 m. lapkričio 8 d. Teisingumo Teismo (didžioji kolegija) sprendimas Fiat Chrysler Finance Europe ir Airija / Europos Komisija, sujungtos bylos C-885/19 P ir C-898/19 P, EU:C:2022:859.

tarptautinėms įmonėms. Tai apima ES valstybės pagalbos taisyklių taikymą, kartu visapusiškai atsižvelgiant į Teisingumo Teismo jurisprudenciją.

5. Konkurencijos politika europiniu ir pasauliniu lygmeniu

5.1. Bendros pastangos puoselėti europinę ir pasaulinę konkurencijos kultūrą

Politikos sanglauda per Europos konkurencijos tinklą

2022 m. Komisija per EKT ir toliau stengėsi užtikrinti nuoseklų 101 ir 102 straipsnių taikymą¹³⁵. Du vieni svarbiausių bendradarbiavimo ir paramos mechanizmų, numatytų Reglamente (EB) Nr. 1/2003, yra nacionalinių konkurencijos institucijų (toliau – NKI) pareiga informuoti Komisiją apie naujus tyrimus dar tada, kai taikoma pirmoji neoficialaus tyrimo priemonė, ir, antra, jų pareiga konsultuotis su Komisija dėl numatomų sprendimų. 2022 m. tinklo nariai pradėjo 148 naujus tyrimus ir pateikė 78 numatomus priimti sprendimus.

ES konkurencijos taisyklių vykdymas skirtingose jurisdikcijose nuosekliai užtikrinamas ne tik Reglamente (EB) Nr. 1/2003 nustatytu bendradarbiavimu, bet ir kitais EKT bendradarbiavimo kanalais. EKT nariai reguliariai susitinka aptarti neseniai pradėtų bylų, politikos klausimų ir strateginės svarbos klausimų. 2022 m. horizontaliosios darbo grupės ir konkrečių sektorių pogrupiai surengė 45 posėdžius, kuriuose NKI pareigūnai keitėsi nuomonėmis ir patirtimi.

Reguliarus ir konstruktyvus tarpinstitucinis dialogas

Komisijai tęsiant dialogus konkurencijos politikos klausimais, pagrindiniai jos partneriai yra Europos Parlamentas, Taryba, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas ir Europos regionų komitetas.

Vykdomoji pirmininko pavaduotoja M. Vestager 2022 m. dalyvavo keliuose pasikeitimuose nuomonėmis ar struktūriniuose dialoguose Europos Parlamente, įskaitant su Ekonomikos ir pinigų politikos komitetu, Pramonės tyrimų ir energetikos komitetu, Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetu bei Užimtumo ir socialinių reikalų komitetu. Be to, vykdomoji pirmininko pavaduotoja M. Vestager dalyvavo plenarinėse diskusijose dėl konkurencijos politikos, Skaitmeninių rinkų akto, Užsienio subsidijų reglamento ir ES atsako (įskaitant valstybės pagalbą) į JAV infliacijos mažinimo aktą.

Savo 2022 m. liepos mėn. rašytiniame atsakyme į Parlamento rezoliuciją dėl konkurencijos politikos (pranešėjas A. Schwab, EPP, DE), Komisija, be kita ko, pabrėžė laipsnišką COVID-19 laikinosios valstybės pagalbos sistemos panaikinimą, Laikinosios pagalbos priemonių krizės sąlygomis sistemos priėmimą reaguojant į neigiamą Rusijos invazijos į Ukrainą ekonominį poveikį, Užsienio subsidijų

¹³⁵ Komisijos pranešimas dėl konkurencijos institucijų tinklui priklausančių institucijų bendradarbiavimo, OL C 101, 2004 4 27, p. 43, ir OL C 374, 2016 10 13, p. 10.

reglamentą ir trišalių derybų pabaigą, Skaitmeninių rinkų aktą ir sklandų bei spartų jo įgyvendinimą, beprecedentę šiuo metu vykdomą konkurencijos taisyklių peržiūrą, įskaitant naujų Valstybės pagalbos klimato ir aplinkos apsaugai ir energetikai gairių¹³⁶ priėmimą, naująjį Vertikaliųjų susitarimų bendrosios išimties reglamentą ir naujasias vertikaliųjų apribojimų gaires, taip pat šiuo metu atliekamą Pranešimo dėl rinkos apibrėžimo peržiūrą.

2022 m. vykdomoji pirmininko pavaduotoja M. Vestager dalyvavo Taryboje vykusiuose pasikeitimuose nuomonėmis ir debatuose konkurencijos politikos klausimais, įskaitant keletą Konkurencingumo tarybos (vidaus rinka ir pramonė) posėdžių.

5.2. Bendradarbiavimas visame pasaulyje konkurencijos politikos srityje

Daugiašaliai santykiai

2022 m. Komisija toliau aktyviai dalyvavo tarptautinių konkurencijos forumų, pavyzdžiui, EBPO konkurencijos komiteto, Tarptautinio konkurencijos tinklo (ICN), trejus metus pirmininkaudama jo Susijungimų darbo grupei, ir Jungtinių Tautų prekybos ir plėtros konferencijos (UNCTAD). veikloje. Komisija toliau stengėsi tobulinti tarptautines subsidijų taisykles. Subsidijų taisyklių pertvarkymas yra vienas iš pagrindinių ES prioritetų modernizuojant PPO prekybos taisykles.

Dvišaliai santykiai

2022 m. spalio mėn. Komisija ir JAV konkurencijos institucijos surengė antrąjį bendro technologijų konkurencijos politikos dialogo susitikimą, kuriame aptarė bendradarbiavimo pastangas siekiant užtikrinti ir skatinti sąžiningą konkurenciją skaitmeniniame sektoriuje¹³⁷. 2022 m. gegužės ir gruodžio mėn. ES ir JAV prekybos ir technologijų taryboje surengti du ministrų susitikimai. Po šių susitikimų buvo sudarytas administracinis susitarimas dėl abipusio keitimosi informacija apie ES ir JAV puslaidininkių pramonei teikiamą viešąją paramą bendro mechanizmo¹³⁸.

2022 m. Komisija toliau bendradarbiavo su trečiosiomis šalimis konkurencijos politikos srityje, įskaitant techninio bendradarbiavimo programas su keliomis Azijos¹³⁹ ir Afrikos¹⁴⁰ šalimis. 2022 m. Komisija tęsė derybas dėl laisvosios prekybos susitarimų sudarymo su Australija, Indija, Indonezija ir baigė derybas dėl laisvosios prekybos susitarimo su Naująja Zelandija ir Uzbekistanu. Kalbant apie šalis kandidates¹⁴¹ ir galimas šalis kandidates¹⁴², pagrindinis Komisijos politikos tikslas yra padėti šioms šalims sukurti teisinės sistemas su sklandžiai veikiančiomis ir nepriklausomomis konkurencijos institucijomis.

¹³⁶ Komisijos komunikatas „Valstybės pagalbos klimato ir aplinkos apsaugai ir energetikai gairės“ (OL C 80, 2022 2 18, p. 1).

¹³⁷ Žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_6167

¹³⁸ Žr. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lt/ip_22_7433

¹³⁹ Žr. <https://asia.competitioncooperation.eu>

¹⁴⁰ Žr. <https://africa.competitioncooperation.eu>

¹⁴¹ Šalys, kurioms Europos Vadovų Taryba, remdamasi Europos Komisijos rekomendacija, suteikė šalies kandidatės statusą: Albanija, Bosnija ir Hercegovina, Moldova, Juodkalnija, Šiaurės Makedonija, Serbija, Turkija ir Ukraina.

¹⁴² Galimos kandidatės tapti ES narėmis: Gruzija ir Kosovas.

GLAUSTA 2022 m. APŽVALGA

